

MESTO Prešov
Mestský úrad v Prešove
Útvar analýz a stratégií
Hlavná 73
080 01 Prešov

Váš list značky /zo dňa:

Naše číslo:

Vybavuje / linka:

Mgr. Martina Dubecká
051/3100 161

Miesto / dátum:

Prešov, 19.11.2024

Vec:

Oznámenie o zverejnení Záverečného stanoviska z posúdenia strategického dokumentu Spoločný program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí na území udržateľného mestského rozvoja Prešov na obdobie rokov 2023 - 2030 s výhľadom do roku 2035 - PREŠOV 2030

Mesto Prešov spracováva Spoločný program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí na území udržateľného mestského rozvoja Prešov na obdobie rokov 2023 – 2030 s výhľadom do roku 2035 – PREŠOV 2030, ktorý v zmysle § 8a zákona č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov predstavuje spoločný program rozvoja obcí na území udržateľného mestského rozvoja Prešov. Územie udržateľného mestského rozvoja tvorí mesto Prešov a obce Haniska, Ľubotice a Záborské.

V súlade s § 14, bodom 5 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na ŽP a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov je Záverečné stanovisko z posúdenia strategického dokumentu k dispozícii k nahliadnutiu v budove Mestského úradu v Prešove, Hlavná 73, 080 01 Prešov (Útvar analýz a stratégií, 2. posch., č. d. 42b) každý pracovný deň počas úradných hodín Mestského úradu v Prešove. Termín nahliadnutia do záverečného stanoviska z posúdenia strategického dokumentu odporúčame dohodnúť vopred na tel. čísle 051/3100 161 alebo e-mailom: martina.dubecka@presov.sk

Elektronická forma Záverečného stanoviska z posúdenia strategického dokumentu je zverejnená na webovej stránke mesta Prešov: <https://www.presov.sk/presov-2030.html>

Ing. Magdaléna Artimová
vedúca Útvaru analýz a stratégií

v zastúpení
Mgr. Martina Dubecká, v.r.

ZÁVEREČNÉ STANOVISKO z posúdenia strategického dokumentu

**SPOLOČNÝ ROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO
ROZVOJA OBCÍ NA ÚZEMÍ UFRŽATEĽNÉHO MESTSKÉHO ROZVOJA PREŠOV
NA OBDOBIE ROKOV 2023-2030 S VÝHLADOM DO ROKU 2035 “**

číslo OU-PO-OSZP-2024/008377-047

vydané Okresným úradom Prešov, odborom starostlivosti o životné prostredie v zmysle § 14 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

I. Základné údaje o obstarávateľovi

1. Názov

Mesto Prešov

2. Identifikačné číslo

00 327 646

3. Adresa sídla

Hlavná 73
080 01 Prešov

4. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje oprávneného zástupcu obstarávateľa

Ing. František Ol'ha
primátor mesta
Hlavná 73, 080 01 Prešov
Tel./Fax: +421 51 3100 101
primator@presov.sk

Ing. Katarína Rochovská
zástupca primátora
Hlavná 73, 080 01 Prešov
Tel./Fax: +421 51 3100 102
prednostka@presov.sk

Ing. Magdaléna Artimová
vedúca útvaru analýz a stratégií
Hlavná 73, 080 01 Prešov
Tel./Fax: +421 51 3100 161
magdalena.artimova@presov.sk

II. Základné údaje o strategickom dokumente

1. Názov

Spoločný program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí na území udržateľného mestského Prešov na obdobie rokov 2023 – 2030 s výhľadom do roku 2035 „PREŠOV 2030“ (ďalej ako PHRSR UMR Prešov).

2. Charakter

Spoločný program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí na území udržateľného mestského Prešov na obdobie rokov 2023 – 2030 s výhľadom do roku 2035 (PREŠOV 2030) spolu s územnoplánovacou dokumentáciou je základným a kľúčovým dokumentom pre riadenie samospráv dotknutých obcí, ktorý vychádza z poznania situácie a konkrétnych potrieb obyvateľov, podnikateľov, záujmových skupín a ďalších subjektov v území, formuluje svoju predstavu o budúcnosti spolu s činnosťami a projektmi na jej zabezpečenie.

Jedná sa o strednodobý strategický dokument s výhľadom do roku 2035, ktorý usmerňuje ďalší rozvoj územia udržateľného mestského rozvoja Prešov (UMR Prešov), predovšetkým v oblasti hospodárskej, sociálnej a environmentálnej. UMR Prešov tvorí jadrové mesto Prešov a obce Haniska, Ľubotice a Záborské. UMR Prešov je súčasťou okresu Prešov, prirodzeného regiónu Šariš a Prešovského samosprávneho kraja.

Dokument je vypracovaný v súlade s platnou legislatívou (zák. č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších zmien) a rešpektuje Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady EÚ 2021/1060, čl. 28 a 29, vrátane využitia nástrojov územnej implementácie - integrovaných územných investícií.

Strategický dokument Prešov 2030 je predmetom povinného posudzovania vplyvov strategických dokumentov na životné prostredie podľa § 4 ods. 1 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej aj „zákon o posudzovaní vplyvov“).

3. Hlavné ciele

Strategický dokument PHRSR UMR Prešov je spracovaný na obdobie rokov 2023 - 2030, vízia želaného stavu je koncipovaná do roku 2035 a vychádza z predpokladu, že budú využité príležitosti a potenciál rozvoja územia. Definovaná je ako očakávaný stav.

Hlavným cieľom stratégie PHRSR UMR Prešov je vytvoriť podmienky pre všestranný rozvoj územia, využitie dostupných vnútorných a vonkajších potenciálov a zdrojov na zlepšenie kvality života v území a napĺňanie potrieb jeho obyvateľov a návštevníkov.

Základným princípom pri nastavovaní cieľov udržateľného mestského rozvoja bolo uspokojovanie súčasných potrieb obyvateľov UMR Prešov tak, aby nebola ohrozená schopnosť budúcich generácií uspokojovať svoje potreby. Tento koncept je postavený na troch základných pilieroch:

1. Sociálny aspekt udržateľného mestského rozvoja – zameranie na zlepšenie kvality života obyvateľov v území (dostupnosť služieb pre všetkých obyvateľov; adekvátne infraštruktúra; rovnaké možnosti na prístup k vzdelaniu; zamestnaniu; zdravotnej a sociálnej starostlivosti; kultúre; rekreácii...).
2. Ekonomický aspekt udržateľného mestského rozvoja – vytváranie ekonomicky prosperujúceho prostredia, ktoré je schopné udržateľného rastu a rozvoja (podpora

podnikania, primárne MSP; tvorba pracovných miest; rozvoj inovácií a technológií; investície do infraštruktúry; dopravy; podpora udržateľných ekonomických sektorov...).

3. Environmentálny aspekt udržateľného mestského rozvoja – ochrana a zachovanie prírodného prostredia; minimalizácia negatívnych dopadov ľudských aktivít na životné prostredie; podpora udržateľného využívania prírodných zdrojov (znižovanie emisií skleníkových plynov; boj proti zmene klímy; nakladanie s odpadmi a obnoviteľnou energiou; ochrana kvality vzduchu, vody a pôdy; podpora biodiverzity a vytváranie zelených a modrých plôch...).

Okrem vyššie uvedeného bolo potrebné pri nastavovaní cieľov rozvoja územia reagovať aj na špecifické problémy, potreby a výzvy územia udržateľného mestského rozvoja :

- nepriaznivý demografický vývoj v jadrovom meste Prešov a súvisiace zmeny v poskytovaní verejných služieb,
- odliv kvalifikovanej pracovnej sily z územia,
- nástup nových technológií a ich využívanie v mestskom prostredí a na úrovni obcí tvoriacich územie udržateľného mestského rozvoja,
- využívanie, obnova a dobudovanie technickej a environmentálnej infraštruktúry,
- udržateľnosť mestského a prímestského prostredia,
- posilnenie odolnosti a reakcie na neočakávané situácie a zmeny prostredia,
- spoločenská zodpovednosť, angažované komunity a participácia.

Vízia

PREŠOV 2030 - správna voľba pre dôstojný život, spoluprácu, podnikanie a poznávanie.

Vízia rozvojového územia vychádza z vízie mesta Prešov a obcí tvoriacich územie udržateľného mestského rozvoja. Bola spracovaná s dôrazom na integráciu a súdržnosť spoločne vytvoreného územia. Vytvorená bola participatívne za účasti zástupcov mesta Prešov a zástupcov obcí Haniska, Ľubotice a Záborské v spolupráci s členmi tematických pracovných skupín. Pre dosiahnutie vízie rozvojového územia - UMR Prešov boli definované 3 prioritné oblasti rozvoja, ktoré reprezentujú želané zmeny v kvalite života v rozvojovom území.

Strategický plán rozvoja územia korešponduje s prioritnými oblasťami rozvoja územia - rozdelený je do troch tematických častí. Pre naplnenie dlhodobej vízie rozvoja územia UMR Prešov bola stanovená štruktúra cieľov zahŕňajúca:

- 3 hlavné ciele zodpovedajúce prioritným oblastiam rozvoja
- 6 strategických cieľov
- 15 špecifických cieľov.

Súbor cieľov vytvára rámec pre rozvoj územia, pre vytváranie funkčných väzieb medzi jadrovým mestom Prešov a jeho okolím, pre posilnenie jednotlivých funkcií a vzťahov s okolitými mestskými oblasťami (primárne Košice) a susediacimi územiami (strategicko-plánovací región Šariš). Dosiahnutie hlavného cieľa bude vyžadovať cielené a v mnohých prípadoch dlhodobé intervencie (opatrenia/aktivity/projekty), vedúce k využitiu rastového potenciálu územia UMR Prešov.

4. Stručný opis obsahu strategického dokumentu

Gestorom prípravy a zhotoviteľom strategického dokumentu Prešov 2030 je Mesto Prešov. Iniciátorom a zadávateľom spracovania PHRSR UMR Prešov bola primátorka Mesta

Prešov, ktorá oslovila starostov obcí Haniska, Ľubotice a Záborské s návrhom vytvoriť územie UMR Prešov a spracovať spoločnú integrovanú územnú stratégiu/ program rozvoja. Na prípravnom stretnutí sa predstavitelia oslovených samospráv dohodli na spoločnom postupe a spoločne uzatvorili memorandum o spolupráci na príprave a vypracovaní Integrovanej územnej stratégie ako Spoločného programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí na území udržateľného mestského rozvoja Prešov, ktorý nahrádza samostatné PHRSR obcí.

Spoločný program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí na území udržateľného mestského rozvoja Prešov na obdobie 2023 – 2030 s výhľadom do roku 2035 je strednodobým strategickým dokumentom, ktorý usmerňuje ďalší rozvoj územia udržateľného mestského rozvoja Prešov, predovšetkým v oblasti hospodárskej, sociálnej a environmentálnej. UMR Prešov tvorí jadrové mesto Prešov a obce Haniska, Ľubotice a Záborské. UMR Prešov je súčasťou okresu Prešov, prirodzeného regiónu Šariš a Prešovského samosprávneho kraja.

Je kľúčovým strednodobým strategickým dokumentom, vypracovaným v súlade s § 5, písm. d) a § 8 Zákona č. 539/2008 Z. z. v znení jeho neskorších zmien. Členovia UMR Prešov uzatvorili memorandum o spolupráci na vypracovaní Integrovanej územnej stratégie ako Spoločného programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí na území udržateľného mestského rozvoja Prešov, ktorý nahrádza samostatné PHRSR obcí. Mesto Prešov a dotknuté obce sa pri výkone svojej činnosti budú usilovať o všestranný rozvoj územia a o napĺňanie potrieb svojich obyvateľov.

Vízia, strategické ciele, prioritné oblasti a navrhované intervencie, uvedené v strategickom dokumente, vychádzajú z dohody predstaviteľov mesta a aktérov územia o strategickej vízii a prioritných oblastiach rozvoja.

Základné východiská pre spracovanie strategického dokumentu boli:

- končiacia platnosť súčasných strategických dokumentov, spracovaných v súlade so zákonom č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov,
- návrh implementačného mechanizmu pre nové programové obdobie na roky 2021-2027 vo väzbe na čerpanie EÚ fondov, vychádzajúci z Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady EÚ 2021/1060, čl.28 a 29, podmieňujúci podporu integrovaného územného rozvoja z EÚ zdrojov na základe integrovaných územných stratégií,
- výstupy procesu monitorovania a hodnotenia realizácie aktuálnych strategických dokumentov mesta Prešov a dotknutých obcí, vrátane parciálnych sektorových strategických dokumentov a priemet priorít územia do nového spoločného strategického dokumentu a súčasne nového PHRSR Prešovského samosprávneho kraja a Integrovanej územnej stratégie Prešovského samosprávneho kraja.

Zámerom strategického dokumentu „PREŠOV 2030“ je reagovať na nové výzvy a identifikované špecifické problémy dotknutého územia, ako aj politické, sociálne, ekonomické, technologické a environmentálne faktory (zelená a digitálna transformácia, dôslednejšie uplatnenie integrovaných nástrojov a špecificky miestneho prístupu, Industry 4.0, dostupnosť otvorených dát, nové požiadavky na odolnosť územia, občianske iniciatívy a pod.).

Potrebu spracovania nového strategického dokumentu vyvolala aj zmena strategických priorít na národnej úrovni a zmena pohľadu na využitie potenciálu územia, ktorými sú najmä:

- špecifický potenciál územia v nadväznosti na existujúce podnikateľské prostredie a infraštruktúru (vo väzbe na udržanie konkurencieschopnosti), diverzifikovaná štruktúra priemyselných podnikov,
- špecifický potenciál územia v oblasti kultúrneho a kreatívneho priemyslu,
- polohový a kooperačný potenciál územia posilnený novou dopravnou infraštruktúrou,
- vzdelaná pracovná sila,
- blízkosť Košíc ako druhého najväčšieho mesta Slovenska a Prešova,
- využívanie inovácií a digitalizácie v podnikaní a vo verejných službách,
- nové formy kooperácie aktérov v území.

Hlavný cieľ PHRSR UMR PREŠOV je formulovaný nasledovne:

Vytvoriť podmienky pre všestranný rozvoj územia, využitie dostupných vnútorných a vonkajších potenciálov a zdrojov na zlepšenie kvality života v území a napĺňanie potrieb jeho obyvateľov a návštevníkov.

Na dosiahnutie daného cieľa sú v PHRSR UMR PREŠOV vytýčené 3 prioritné oblasti:

1. Udržateľné a odolné prostredie
2. Služby pre dôstojný život
3. Strategický rozvoj a dobré spravovanie

Viac o cieľoch PHRSR UMR PREŠOV v kapitole B.4.

Spoločný program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí na území udržateľného mestského rozvoja Prešov na roky 2023 – 2030 s výhľadom do roku 2035 pozostáva z nižšie uvedených hlavných častí:

Úvod

impulzy pre spracovanie dokumentu, štruktúra dokumentu, proces tvorby dokumentu, vstupná správa k dokumentu.

Analytická časť

obsahuje zhrnutie najvýznamnejších faktov o území UMR Prešov relevantných pre tvorbu stratégie rozvoja.

Analýza vnútorného prostredia

- Charakteristika sociálno-ekonomickej, územno-technickej, prírodno - environmentálnej a inštitucionálno-organizačnej oblasti relevantnej k územiu UMR Prešov,
- popis mesta a jednotlivých a obcí, ktoré sa nachádzajú na území UMR Prešov,
- opatrenia realizované na území v období 2014 – 2020 (zhodnotenie realizovaných stratégií),
- prieskumy realizované na území.

Analýza vonkajšieho prostredia

- analýza politických, ekonomických, sociálnych, technologických, legislatívnych a ekologických faktorov (PESTLE).

Zhrnutie analýz

- analýza vonkajšieho prostredia, analýza silných a slabých stránok, príležitostí a rizík (SWOT),
- kľúčové výzvy a problémy (strom problémov vrátane príčin problémov a možných následkov neriešenia problémov, t. j. nulový variant, ak by sa stratégia nerealizovala),
- vnútorný rozvojový potenciál a limity,

- hlavné faktory rozvoja a disparity.

Strategická časť

obsahuje stratégiu rozvoja územia pri zohľadnení jeho vnútorných špecifik a určí hlavné smery, priority a ciele rozvoja územia rešpektovaním princípov regionálnej politiky s cieľom dosiahnutia vyváženého udržateľného rozvoja územia. Nadväzuje na zistenia analytickej časti a nadradené strategické dokumenty. Obsahuje stratégiu rozvoja územia UMR Prešov pri zohľadnení jeho vnútorných špecifik a vonkajších výziev. Určuje ciele a priority rozvoja územia pri rešpektovaní princípov regionálnej politiky v záujme dosiahnutia vyváženého udržateľného rozvoja územia. Hlavnými princípmi rozvoja územia je udržateľný územný rozvoj založený na ochrane, efektívnom a ekologickom využívaní zdrojov územia, uplatňovanie smart konceptu, participácia a súdržnosť. Stratégia smart rozvoja UMR Prešov je zameraná na dosiahnutie vysokej kvality života prostredníctvom realizácie inovácií a zmien. Smart rozvoj je založený na troch pilieroch – smart prostredí (využívanie zdrojov), smart ekonomike a smart spoločnosti (komunity).

Programová časť

obsahuje najmä zoznam opatrení a aktivít na zabezpečenie realizácie programu rozvoja územia. Nadväzuje na strategickú časť. V programovej časti sú popísané prioritné oblasti rozvoja územia UMR Prešov z hľadiska výziev a problémov, na ktoré reagujú, prehľad a zameranie konkrétnych cieľov, vrátane navrhovaných intervencií na dosiahnutie kľúčových ukazovateľov výstupov a udržateľných zmien. Kvantitatívne ukazovatele tvoria navzájom prepojenú sústavu a v procese monitorovania a hodnotenia môžu byť doplnené o kvalitatívne ukazovatele. V prípade hlavného cieľa ide o ukazovatele dopadu, v prípade strategických a špecifických cieľov ide o ukazovatele dopadu a výsledku.

Realizačná časť

je zameraná na popis postupov inštitucionálneho zabezpečenia formou partnerstva a organizačné zabezpečenie realizácie programu rozvoja územia, systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja územia s ustanovením merateľných ukazovateľov, vecný a časový harmonogram realizácie programu rozvoja územia formou akčných plánov. Nadväzuje na strategickú a programovú časť PHRSR UMR Prešov, popisuje implementačný mechanizmus a vytvára rámec pre postupné napĺňanie všetkých strategických cieľov, vedúcich k trvalo udržateľnému rozvoju územia.

Implementácia - bude založená na realizácii navrhovaných intervencií (konkrétnych rozvojových aktivít a projektov), ktoré budú realizované na území UMR Prešov s cieľom naplnenia cieľov, vízie a dosiahnutia udržateľného rozvoja v zadaných prioritných oblastiach. Počas prípravy strategického dokumentu bol zostavený zásobník rozvojových aktivít a projektov mesta Prešov a obcí na území UMR Prešov.

Monitorovanie a hodnotenie stratégie PREŠOV 2030 bude realizované podľa plánu monitorovania a hodnotenia, raz ročne, prostredníctvom súboru merateľných ukazovateľov.

Finančná časť

obsahuje finančné zabezpečenie jednotlivých opatrení a aktivít, inštitucionálnej a organizačnej stránky realizácie programu rozvoja územia. Okrem interných zdrojov - rozpočtov samospráv územia UMR Prešov, budú aktivity a projekty realizované aj z externých zdrojov (súkromných, verejných, návratných, nenávratných...) s možnosťou využitia rôznych finančných nástrojov.

Mesto Prešov a obce územia UMR Prešov budú zostavovať vlastný akčný aj finančný plán na daný rozpočtový rok s výhľadom na dva roky, priebežne bude monitorovaný, vyhodnocovaný

a aktualizovaný. Zámerom je dosiahnuť kompatibilitu s programovými rozpočtami mesta Prešov a samospráv územia UMR Prešov.

Pri tvorbe strategického dokumentu bol spracovaný Plán riadenia rizík. V uvedenom pláne sú identifikované kľúčové problémy, ktoré môžu negatívne ovplyvniť napĺňanie cieľov a vízie PHRSR UMR Prešov. Plán obsahuje navrhované opatrenia na elimináciu rizík, vrátane zodpovednosti a termínov na plnenia navrhovaných opatrení. Proces riadenia rizík budú zabezpečovať Administratívne kapacity UMR Prešov v úzkej súčinnosti s pracovníkmi mestských a obecných úradov.

5. Vzťah k iným strategickým dokumentom

Ciele ochrany životného prostredia a zdravia stanovené na rôznych úrovniach strategických dokumentov EÚ a SR predstavujú dôležitý podklad pre tvorbu referenčného rámca pre hodnotenie vplyvov Prešov 2030. Vzhľadom na charakter strategického dokumentu, boli preskúvané pre účely tohto materiálu nielen súvisiace stratégie a koncepcie, ale aj dokumenty zaoberajúce sa environmentom a zdravím na európskej úrovni. Pri návrhu Prešov 2030 a následne pri definovaní cieľov boli zohľadnené nasledovné politiky, stratégie, programy a iné dokumenty strategického charakteru:

Strategické dokumenty a politiky EÚ

- Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj
- Ciele politiky EÚ v programovacom období 2021-2027
- Európska zelená dohoda (European Green Deal) publikovaná v decembri 2019, ktorá stanovuje plán opatrení s cieľom prechodu na plne klimaticky neutrálne hospodárstvo
- Stratégia EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2030
- Stratégia Rady Európy pre mládež do roku 2030
- EÚ Európa 2020 Stratégia pre inteligentný a udržateľný rast podporujúci začlenenie, COM(2010) 2020 v konečnom znení
- Európska stratégia pre nízkoemisnú mobilitu (COM(2016) 501 z 20. 7. 2016)
- Plán prechodu na konkurencieschopné nízkouhlíkové hospodárstvo do roku 2050, COM(2011) 112 v konečnom znení
- Energetický plán do roku 2050 COM(2011) 885 v konečnom znení
- Nástroj na prepájanie Európy v oblasti dekarbonizácie hospodárstva a podpory využívania čistej energie
- Program pre sociálnu zmenu a inovácie v oblasti zamestnanosti a sociálneho začleňovania.

Strategické dokumenty a politiky SR

- Národné priority implementácie Agendy 2030, ÚPVII SR
- Národný investičný plán Slovenskej republiky na roky 2018 – 2030, UPVII
- Koncepcia územného rozvoja Slovenska (KURS), MDV SR, rok spracovania 2001, aktualizované 2011
- Východiskový návrh priorít SR pre politiku súdržnosti na programové obdobie 2021-2027, MIRRI SR
- Stratégia hospodárskej politiky SR do roku 2030, MH SR
- Strategický plán rozvoja dopravy SR do roku 2030, MDV SR, v platnosti
- Nízkouhlíková stratégia rozvoja SR do roku 2030 s výhľadom do roku 2050, MŽP SR
- Zelenšie Slovensko - Stratégia environmentálnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030, MŽP SR

- Konceptcia mestského rozvoja Slovenskej republiky do roku 2030, MDV SR
- Vízia a stratégia rozvoja Slovenska do roku 2030, MIRRI
- Integrovaný národný energetický a klimatický plán do roku 2030, MH SR
- Stratégia adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy, MŽP SR, rok aktualizácie 2018
- Partnerská dohoda Slovenskej republiky na roky 2021 – 2027, MIRRI
- Program Slovensko 2021 – 2027, MIRRI, schválený EK 23. 11. 2022
- Implementačná stratégia - systém integrovaného poskytovania zdravotnej starostlivosti: Modernizácia zdravotníckej infraštruktúry a zlepšenie dostupnosti kvalitných služieb v primárnej a akútnej lôžkovej zdravotnej starostlivosti, Ministerstvo zdravotníctva SR, rok aktualizácie 2018
- Strategický rámec starostlivosti o zdravie pre roky 2014 - 2030, Ministerstvo zdravotníctva SR, obdobie 2014 – 2030
- Ďalšie sektorové koncepčné dokumenty SR.

Strategické dokumenty územia UMR Prešov a VÚC

- Územné plány samospráv v rámci UMR Prešov (mesto Prešov, obec Ľubotice, obec Haniska, obec Záborské)
- Územný plán Prešovského samosprávneho kraja
- Program rozvoja mesta Prešov na roky 2015 – 2020 s výhľadom do roku 2025
- Stratégia udržateľného rozvoja dopravy mesta Prešov, mesto Prešov, 2015 - 2022
- Akčný plán udržateľného energetického rozvoja mesta Prešov
- Základná stratégia adaptácie na nepriaznivé zmeny klímy na území mesta Prešov
- Program odpadového hospodárstva mesta Prešov, mesto Prešov, 2015 - 2020
- Komunitný plán rozvoja sociálnych služieb, mesto Prešov, 2018 - 2025
- Potenciál mesta Prešov v oblasti Smart City, mesto Prešov, rok spracovania 2018
- Stratégia rozvoja kultúry mesta Prešov, mesto Prešov, 2021 - 2026 (2031)
- Systém energetického manažerstva mesta Prešov, mesto Prešov, rok spracovania 2020
- Program rozvoja bývania mesta Prešov do roku 2030, mesto Prešov, 2023 - 2030
- PHSR obce Haniska na roky 2015 - 2020, obec Haniska
- Komunitný plán sociálnych služieb 2018 – 2023, obec Haniska
- Nízkouhlíková stratégia obce Haniska na roky 2021 – 2031, obec Haniska
- PHSR obce Ľubotice na roky 2015 - 2023, obec Ľubotice
- Komunitný plán sociálnych služieb obce Ľubotice na roky 2018 – 2027, obec Ľubotice
- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Záborské na roky 2015-2025, obec Záborské
- Komunitný plán Záborské (2016 – 2025), obec Záborské
- Program ochrany obce Záborské pred lokálnymi záplavami, zosuvmi, suchom a na ozdravovanie klímy katastra obce, obec Záborské, obec Záborské, rok spracovania 2021
- Naše Tri prúty, MAS Tri prúty, rok spracovania 2018
- Konceptcia rozvoja cestovného ruchu v regióne Dolný Šariš v kontexte širších
- Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Prešovského samosprávneho kraja na roky 2021 - 2030
- Plán udržateľnej mobility Prešovského samosprávneho kraja (PUM)
- Územný plán Prešovského samosprávneho kraja
- Konceptcia rozvoja sociálnych služieb v Prešovskom samosprávnom kraji na roky 2020 – 2025, Prešovský samosprávny kraj

- Stratégia PSK pre mládež na roky 2015 - 2020 s výhľadom do roku 2025, Prešovský samosprávny kraj
- Kostrová sieť cyklistických trás v Prešovskom samosprávnom kraji, Prešovský samosprávny kraj, rok spracovania 2018
- Quo vadis, Romale, Rómske komunity na území Prešovského samosprávneho kraja
- Nízkoúhlíková stratégia organizácií v zriaďovateľskej pôsobnosti PSK (v návrhu)
- Adaptačná stratégia na zmenu klímy PSK (v návrhu)
- Ďalšie sektorové koncepčné dokumenty VÚC Prešov a UMR Prešov.

III. Opis priebehu prípravy a posudzovania

Obstarávateľom strategického dokumentu Prešov 2030 je Mesto Prešov, schvaľujúcim orgánom v zmysle Zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov, § 8a Spoločný program rozvoja obcí a jeho aktualizáciu schvaľujú obecné zastupiteľstvá obcí, ktoré vypracovali spoločný program rozvoja obcí.

1. Vecný a časový harmonogram prípravy a schvaľovania

Posudzovaný návrh strategického dokumentu bol obstaraný Mestom Prešov, prostredníctvom oprávneného zástupcu obstarávateľa Ing. Františkom Olhom, primátorom mesta.

Vecný a časový harmonogram prípravy a schvaľovania navrhovaného strategického dokumentu:

Identifikácia potreby a impulzov vypracovania PHRSR a rozhodnutie o začatí prípravných prác	09/2020 – 10/2020
Prípravné práce, spracovanie a schválenie Vstupnej správy, vrátane predbežnej vízie	11/2020 – 04/2021
Inventarizačná, analytická a prognostická fáza spracovania PHRSR	05/2021 – 11/2021
Stanovenie vízie, strategického smerovania, priorít a strategických Ciel'ov PHRSR	10/2021 – 01/2023
Návrh vlastnej stratégie – strategického prístupu, postupu a nástrojov na dosiahnutie vízie a cieľov	01/2023 – 07/2023
Nastavenie implementácie, financovania, monitorovania a vyhodnocovania PHRSR	08/2023 – 09/2023
Spracovanie návrhu Akčného plánu – zásobník strategických investícií	09/2023 – 09/2023
Prerokovanie a schvaľovanie návrhu PHRSR po ukončení procesu SEA.	

2. Orgán kompetentný na jeho prijatie

Zastupiteľstvo Mesta Prešov a zastupiteľstvá obcí Haniska, Ľubotice a Záborské.

3. Druh prijatia, rozhodnutia

Uznesenie Zastupiteľstva Mesta Prešov a uznesenia obcí Haniska, Ľubotice a Záborské.

4. Vypracovanie správy o hodnotení strategického dokumentu.

Správa o hodnotení strategického dokumentu „Spoločný program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí na území udržateľného mestského Prešov na obdobie rokov 2023 – 2030 s výhľadom do roku 2035 (PREŠOV 2030)“ z mája 2024, bola vypracovaná Ing. Jozefom Bogľarským, PhD. v zmysle zákona o posudzovaní vplyvov.

Úplnosť správy o hodnotení bola posudzovaná z hľadiska požiadaviek zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie, osobitne prílohy č. 4, ktorá predstavuje všeobecný rámec pre štruktúru správy o hodnotení strategického dokumentu. Posúdené bolo aj zapracovanie požiadaviek „Rozsahu hodnotenia“ vydaného podľa § 8 citovaného zákona v spolupráci Okresného úradu Prešov, Odborom starostlivosti o životné prostredie a Mestom Prešov zo dňa 14.11.2023.

Predložená správa o hodnotení obsahuje 100 strán textu, ktorý je doplnený mapkami a tabuľkami.

5. Posúdenie správy o hodnotení strategického dokumentu

Proces posudzovania vplyvov strategického dokumentu PHRSR UMR Prešov zabezpečil podľa jednotlivých ustanovení zákona o posudzovaní vplyvov Okresný úrad Prešov, Odbor starostlivosti o životné prostredie, oddelenie ochrany prírody a vybraných zložiek životného prostredia (ďalej „OU PO, OSZP3“). Posúdenie strategického dokumentu prebiehalo nasledovne:

✓ Oznámenie o strategickom dokumente:

- spracovanie oznámenia o strategickom dokumente obstarávateľom mestom Prešov 08/2023,
- doručenie oznámenia o strategickom dokumente obstarávateľom na OU PO, OSZP3 podľa § 5 ods. 1 zákona o posudzovaní vplyvov v písomnom vyhotovení a na elektronickom nosiči dát 08/2023,
- zverejnenie oznámenia o strategickom dokumente na webovom sídle MŽP SR na adrese <http://www.enviroportal.sk/sk/eia> (ďalej len „webové sídlo www.enviroportal.sk“) a doručenie podľa § 6 ods.2 zákona o posudzovaní vplyvov na zaujatie stanoviska dotknutým orgánom, obstarávateľovi, dotknutým obciam dňa 31.08.2023,
- OU PO, OSZP3 podal informáciu, že stanoviská verejnosti k oznámeniu o strategickom dokumente je možné predkladať do 15 dní od jeho zverejnenia spolu s adresou, na ktorú ich možno predkladať,
- zároveň bola zverejnená informácia o možnosti uskutočniť konzultácie podľa § 63 zákona o posudzovaní vplyvov,
- k oznámeniu o strategickom dokumente bolo doručených celkom 16 stanovísk od zainteresovaných subjektov.

✓ Rozsah hodnotenia strategického dokumentu:

- určený podľa § 8 zákona o posudzovaní vplyvov listom č. OU-PO-OSZP3-2023/049018-019 zo dňa 14.11.2023,
- zverejnený dňa 15.11.2023 na webovom sídle www.enviroportal.sk,
- k určenému rozsahu hodnotenia boli doručené 4 stanoviská,
- prehľad špecifických požiadaviek tohto rozsahu hodnotenia s komentárom ich riešenia, prípadne s odkazom na miesto v správe, kde sú riešené je uvedené v odbornom posudku.

✓ Správa o hodnotení strategického dokumentu a návrh strategického dokumentu:

- správa o hodnotení strategického dokumentu PHRSR UMR Prešov bola vypracovaná podľa § 4 ods. 1 a prílohy č. 4 zákona o posudzovaní vplyvov v máji 2024,
- doručenie správy o hodnotení obstarávateľom 06/2024 na OU PO, OSZP3 (v tlačenej forme a na elektronickom nosiči dát) spolu s návrhom strategického dokumentu PHRSR UMR Prešov vrátane príloh,

- dokumenty boli zverejnené dňa 24.07.2024 podľa § 10 ods. 2 zákona o posudzovaní vplyvov na webovom sídle www.enviroportal.sk, www.presov.sk a prostredníctvom elektronickej pošty,
 - OU PO, OSZP3 podal informáciu, že stanoviská verejnosti k správe o hodnotení strategického dokumentu je možné predkladať do 21 dní od jeho zverejnenia, spolu s adresou, na ktorú ich možno predkladať,
 - zároveň bola zverejnená informácia o možnosti uskutočniť konzultácie podľa § 63 zákona o posudzovaní vplyvov.
- ✓ *Verejné prerokovanie správy o hodnotení strategického dokumentu a návrhu strategického dokumentu:*
- verejné prerokovanie podľa § 11 ods. 3 zákona o posudzovaní vplyvov sa konalo dňa 14.08.2024 o 19:00 hod. v priestoroch v priestoroch Wave - CNK, Námestie Kráľovnej pokoja 3, Prešov, pričom informácia o uskutočnení verejného prerokovania správy o hodnotení a návrhu strategického dokumentu bola zverejnená na webovom sídle www.enviroportal.sk, www.prešov.sk, a listom OU PO, OSZP3 spolu so žiadosťou o zaujatie stanoviska zo dňa 25.07.2024 prostredníctvom elektronickej pošty,
 - obstarávateľ vypracoval záznam z verejného prerokovania podľa § 11 ods. 7 zákona, ktorý tvorí súčasť spisovej dokumentácie na OU, OSZP3 Prešov,
 - k správe o hodnotení strategického dokumentu bolo doručených celkom 13 stanovísk od dotknutých orgánov štátnej správy. Z toho 1 o vyvesení a zvesení žiadosti o stanovisko k SoH.
- ✓ *Doplňujúce informácie podľa § 12 ods. 4 zákona o posudzovaní vplyvov:*
- nebolo požiadané o doplňujúce informácie podľa § 12 ods. 4 zákona o posudzovaní vplyvov,
- ✓ *Odborný posudok k správe o hodnotení strategického dokumentu:*
- OU PO, OSZP3 určil spracovateľa odborného posudku k strategickému dokumentu Ing. Beatu Vaculčíkovú a zároveň oznámil obstarávateľovi určenie odborne spôsobilej osoby na vypracovanie odborného posudku,
 - vypracovaný odborný posudok s návrhom záverečného stanoviska podľa § 14 zákona bol doručený na OU, OSZP3 v lehote stanovnej zákonom o posudzovaní vplyvov (22.10.2024).

Podľa § 13 ods. 4 zákona o posudzovaní vplyvov určil OU PO, OSZP3 listom č. OU-PO-OSZP3-2024/008377-041 zo dňa 04.09.2024 za spracovateľa odborného posudku strategického dokumentu PHRSR UMR Prešov Ing. Beatu Vaculčíkovú zapísanú v zozname odborne spôsobilých osôb podľa § 8 vyhlášky MŽP SR č. 113/2006 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o odbornej spôsobilosti na účely posudzovania vplyvov na životné prostredie pod číslom 423/2006-OPV.

Spracovateľ odborného posudku vypracoval odborný posudok a návrh záverečného stanoviska na základe predloženej správy o hodnotení strategického dokumentu, samotného návrhu strategického dokumentu PHRSR UMR Prešov, vlastných poznatkov, konzultácií s obstarávateľom a spracovateľom strategického dokumentu, záznamu z verejného prerokovania navrhovaného strategického dokumentu a konštatoval, že správa o hodnotení vypracovaná podľa prílohy č. 4 zákona o posudzovaní vplyvov obsahuje dostatočné informácie o strategickom dokumente, navrhovanej stratégii, cieľoch, opatreniach a aktivitách / projektoch; pričom závažnejšie nedostatky neboli identifikované.

V odbornom posudku bola vyhodnotená úplnosť správy o hodnotení strategického dokumentu, stanoviská podľa § 12 zákona, úplnosť zistenia kladných a záporných vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie vrátane ich vzájomného pôsobenia, použité metódy hodnotenia, úplnosť vstupných informácií, varianty riešenia strategického dokumentu a návrh opatrení a podmienok na vylúčenie alebo zníženie nepriaznivých vplyvov strategického dokumentu.

Odborný posudok obsahuje aj návrh záverečného stanoviska podľa § 13 ods. 9 a § 14 zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie.

V návrhu záverečného stanoviska odborne spôsobilá osoba odporúča prijatie strategického dokumentu „Spoločný program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí na území udržateľného mestského Prešov na obdobie rokov 2023 – 2030 s výhľadom do roku 2035 (PREŠOV 2030)“ za dodržania podmienok uvedených v časti VI. „ZÁVERY“, bode č. 3 „Odporúčania na prepracovanie, dopracovanie, úpravu návrhu strategického dokumentu“ s tým, že ak jednotlivé aktivity / projekty vyplývajúce z návrhu uvedeného strategického dokumentu budú podliehať procesom posudzovania vplyvov na životné prostredie podľa zákona, bude potrebné ich vykonať pred ich povolením podľa osobitných predpisov.

6. Stanoviská predložené k správe o hodnotení a ich vyhodnotenie

Okresný úrad Prešov, odbor starostlivosti o životné prostredie rozposlal návrh strategického dokumentu, ktorým je dokumentácia „Spoločný program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí na území udržateľného mestského Prešov na obdobie rokov 2023 – 2030 s výhľadom do roku 2035 (PREŠOV 2030)“ a správu o hodnotení vplyvov na životné prostredie tohto strategického dokumentu listom č. OU-PO-OSZP3-2024/008377-028 zo dňa 25.07.2024 na zaujatie stanoviska dotknutým orgánom a listom č. OU-PO-OSZP3-2024/008377 zo dňa 22.07.2024 dotknutým obciam a zároveň ho zverejnil na webovom sídle ministerstva <https://www.enviroportal.sk/eia/detail/spolocny-program-hospodarskeho-socialneho-rozvoja-obci-na-uzemi-udrzat>.

Stanoviská verejnosti k správe o hodnotení strategického dokumentu a k návrhu strategického dokumentu posudzovanému podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov bolo podľa informácie zverejnenej na webovom sídle www.enviroportal.sk možné predkladať najneskôr do 21 dní od zverejnenia správy o hodnotení a návrhu strategického dokumentu na adresu: Okresný úrad Prešov, Odbor starostlivosti o životné prostredie, Nám. mieru 3, 080 01 Prešov.

Podľa § 12 zákona o posudzovaní vplyvov k správe o hodnotení strategického dokumentu bolo do termínu spracovania posudku a návrhu záverečného stanoviska na OU Prešov, OSZP3 celkovo doručených 13 písomných stanovísk od orgánov štátnej správy. Doručené stanoviská k správe o hodnotení strategického dokumentu boli taktiež vyhodnotené v odbornom posudku podľa § 13 zákona o posudzovaní vplyvov. Kurzívou pod stanoviskami je uvedené ich vyhodnotenie.

6.1 Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, Odbor štátnej správy ochrany prírody a krajiny (list č. 5815/2024-6.3; 60510/2024 zo dňa 11.09.2024)

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, sekcia ochrany prírody a biodiverzity, odbor štátnej správy ochrany prírody a krajiny (ďalej len „ministerstvo“) ako príslušný orgán ochrany prírody a krajiny podľa § 65 ods. 1 písm. r) zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 543/2002 Z. z.“) vydáva záväzné stanovisko

podľa § 9 ods. 1 písm. w) zákona č. 543/2002 Z. z., ktorým **súhlasí** so strategickým dokumentom „Spoločný program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obcí na území udržateľného mestského rozvoja Prešov na roky 2023 - 2030 s výhľadom do roku 2035“ v zmysle zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 24/2006 Z. z.“) a požaduje zapracovať špecifické pripomienky uvedené v tomto stanovisku.

Odôvodnenie:

Listom č. OU-PO-OSZP3-2024/008377-028 zo dňa 25.07.2024 doručeným na ministerstvo dňa 31.07.2024, Okresný úrad Prešov, odbor starostlivosti o životné prostredie, oddelenie ochrany prírody a vybraných zložiek životného prostredia doručilo na ministerstvo správu o hodnotení strategického dokumentu „Spoločný program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obcí na území udržateľného mestského rozvoja Prešov na roky 2023 - 2030 s výhľadom do roku 2035“ (ďalej len „správa o hodnotení“) vypracovanú v zmysle § 10 zákona č. 24/2006 Z. z.

Listom č. 5815/2024-6.3 zo dňa 02.08.2024 ministerstvo požiadalo Štátnu ochranu prírody Slovenskej republiky, Tajovského 28B, 974 01 Banská Bystrica (ďalej len „ŠOP SR“) o vypracovanie odborného stanoviska k predmetnej žiadosti. ŠOP SR zaslala žiadosť ministerstva na priame vybavenie územne príslušnej správe ŠOP SR – Regionálne centrum ochrany prírody v Prešove, Švábska 4, 080 05 Prešov (ďalej len „RCOP v Prešove“). RCOP v Prešove v odbornom stanovisku č. RCOP PV/576-002/2024 zo dňa 07.08.2024 konštatovalo, že z dôvodu všeobecného charakteru strategického dokumentu, nie je možné špecifikovať ani vyhodnotiť možné vplyvy strategického dokumentu na záujmy ochrany prírody.

Predmetný strategický dokument podlieha povinnému hodnoteniu podľa zákona č. 24/2006 Z. z. Predložený program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja (ďalej len „PHRSR“) usmerňuje ďalší rozvoj územia udržateľného mestského rozvoja Prešov pre mesto Prešov a obce Haniska, Ľubotice a Záborské. Ide o strednodobý koncepčný dokument, ktorý určuje priority pre rozvoj najmä v hospodárskej, sociálnej a environmentálnej oblasti. Strategický dokument zahŕňa akčné plány vypracované pre mesto Prešov a predmetné obce a obsahuje spolu 6 strategických a 15 špecifických cieľov.

Na dotknutom území platí prvý a druhý stupeň ochrany podľa zákona č. 543/2002 Z. z. Do k. ú. obce Haniska zasahuje územie európskeho významu **Dolný tok Torysy (SKUEV4007)**, ktoré je súčasťou európskej sústavy chránených území Natura 2000. Chránené územie bolo vyhlásené za účelom ochrany biotopu európskeho významu Ls1.1 Vrbovo-topoľové nížinné lužné lesy (*91EO) a ochrany biotopov druhov európskeho významu: hrúz Kesslerov (*Romanogobio (Gobio) kessleri*), hrúz fúzatý (*Romanogobio (Gobio) uranoscopus*), mrena stredomorská (karpatská, škvornitá) (*Barbus meridionalis (B. carpathicus, B. petenyi)*), plž severný (podunajský, krymský) (*Cobitis taenia (C. elongatoides, C. tanatica)*), plž vrchovský (bulharský) (*Sabanejewia balcanica (S. bulgarica)*).

V blízkosti obce Záborské sa nachádza územie európskeho významu **Solivarsko-švábske duby (SKUEV4005)**, v ktorom je predmetom ochrany biotop európskeho významu Ls3.3 Dubové nátržníkové lesy (91IO*). Južne od predmetného územia sa ďalej nachádza Chránené vtáčie územie **Slanské vrchy (SKCHVU025)**, ktoré bolo vyhlásené

za účelom zabezpečenia priaznivého stavu biotopov druhov vtákov európskeho významu a biotopov sťahovavých druhov vtákov ako: orla kráľovského (*Aquila heliaca*), výra skalného (*Bubo bubo*), bociana čierneho (*Ciconia nigra*), orla kriľavého (*Aquila pomarina*), včelára lesného (*Pernis apivorus*), d'atľa bielochrbtého (*Dendrocopos leucotos*), d'atľa prostredného (*Dendrocopos medius*), sovy dlhochvostej (*Strix uralensis*), penice jarabej (*Sylvia nisoria*), muchárika červenohrdlého (*Ficedula parva*), muchárika bielokrkého (*Ficedula albicollis*), strakoša červenochrbtého (*Lanius collurio*), orla skalného (*Aquila chrysaetos*), lelka lesného (*Caprimulgus europaeus*), škovránka stromového (*Lullula arborea*), jariabka hôrneho (*Bonasa bonasia*), prepelice poľnej (*Coturnix coturnix*), žltochvosta lesného (*Phoenicurus phoenicurus*), krutohlava hnedého (*Jynx torquilla*), muchára sivého (*Musticapica striata*), hrdličky poľnej (*Streptopelia turtur*), prhl'aviara čiernohlavého (*Saxicola rubicola*), chriašťa poľného (*Crex crex*), žlny sivej (*Picus canus*) a d'atľa čierneho (*Dryocopus martius*).

Do dotknutého územia taktiež zasahujú **prvky územného systému ekologickej stability** (ďalej len „ÚSES“) v zmysle vypracovaného dokumentu RÚSES okresu Prešov:

- nadregionálne biocentrá NRBC Stráže a NRBC Kokošovská dubina
- regionálne biocentrum RBc Kvašná
- nadregionálne biokoridory NRBK Torysa a NRBK Šarišská vrchovina
- regionálne biokoridory RBK Sekčov, RBK Delňa a RBK Dúbrava
- genofondovo významné lokality Mokrad' pri Hruške, Nižné lúky, Slanisko pri Gapli a Solivarské slanisko
- ekologicky významné segmenty krajiny Vydumanec, Cemjata a Pod Bykošom

Vo vymedzenom území ďalej evidujeme **lesné biotopy európskeho významu:**

- Ls5.1 9130 Bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy
- Ls5.2 9110 Kyslomilné bukové lesy
- Ls3.3 9110* Dubové nátržníkové lesy
- Ls4 9180* Lipovo-javorové sutinové lesy

a lesné biotopy národného významu:

- Ls2.1 Dubovo-hrabové lesy karpatské.

K zámeru navrhovanej činnosti sa ministerstvo vyjadrovalo záväzným stanoviskom č. 13006/2023-6.3 zo dňa 23.10.2023, kde sme kde sme si uplatnili nasledovné špecifické podmienky:

- *Bližšie konkretizovať navrhované projekty, ako aj ich územný priemet s ohľadom na mieru detailu jednotlivých projektov.*
- *Vyhodnotiť vplyvy na všetky druhy chránených území, prvky ÚSES, biotopy, resp. iné dotknuté záujmy ochrany prírody a krajiny v dotknutom území, vrátane kumulatívnych vplyvov a navrhnúť adekvátne opatrenia na ich zmiernenie.*
 - Ministerstvo konštatuje, že uvedená požiadavka (v Rozsahu hodnotenia č. OU-PO-OSZP3-2023/049018-019 zo dňa 14.11.2023 uvedená ako špecifická požiadavka 2.2.4) nebola splnená, minimálne v hodnotení územia z hľadiska ochrany prírody.

K rozsahu hodnotenia si ministerstvo neuplatnilo žiadne pripomienky.

Správa o hodnotení strategického dokumentu je vypracovaná všeobecne, nakoľko posudzovaný dokument PHRSR neobsahuje žiadne údaje o nárokoch na priestor, záber poľnohospodárskej alebo inej plochy, na stavebný alebo iný materiál, na energie, pracovné sily a podobne. Uvádza sa, že pozitívne priame, nepriame, synergické a

kumulatívne vplyvy výrazne prevyšujú nad potenciálne negatívnymi, avšak predpokladané vplyvy a ich miera sa v tejto etape vypracovania nedajú presnejšie určiť.

K samotnému strategickému dokumentu má ministerstvo **nasledovné špecifické pripomienky**:

- V podkapitole *Územia európskeho významu* (str. 59) absentujú v *Tabuľke 4 Územie európskeho významu v okrese Prešov* územia európskeho významu: Solivarsko-švábske dúbavy (SKUEV4005), Dolný tok Torysy (SKUEV4007), Lúky pod Hradiskom (SKUEV4097), Lúky pod Dubníkom (SKUEV4101). Z toho do vymedzeného priestoru zasahujú územia európskeho významu Solivarsko-švábske dúbavy (SKUEV4005) a Dolný tok Torysy (SKUEV4007).
- V strategickom dokumente absentuje kapitola *Územný systém ekologickej stability*, kde spracovateľ mal uviesť jednotlivé prvky ÚSES.
- V podkapitole *Výskyt inváznych druhov* (str. 80) nie sú rozlíšené invázne druhy v zmysle vyhlášky č. 450/2019 Z. z. Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky, ktorou sa ustanovujú podmienky a spôsoby odstraňovania inváznych nepôvodných druhov, ktoré sa správajú invázne a nie sú vo vyhláške uvedené. Nepôvodné druhy, ktoré sa správajú invázne a nie sú uvedené vo vyhláške sú: turanec kanadský, ježatec laločnatý, slnečnica hľúznatá, netýkavka malokvetá, lupina mnoholistá a agát biely.

Na základe vyššie uvedeného, ministerstvo konštatuje, že predložený strategický dokument neobsahuje technické špecifikácie a územné vymedzenia konkrétnych zámerov, preto nie je možné identifikovať vplyvy na európsku sústavu chránených území Natura 2000, ani na iné záujmy ochrany prírody a krajiny. Jednotlivé konkrétne aktivity vyplývajúce z predloženého strategického dokumentu bude potrebné posúdiť na úrovni jednotlivých projektov, kde bude zrejmé presné umiestnenie a technické riešenie jednotlivých projektov.

Z hľadiska záujmov ochrany prírody a krajiny ministerstvo so závermi predloženej správy o hodnotení strategického dokumentu súhlasí, nakoľko nepredpokladá, že navrhované strategické ciele, priority a opatrenia by predstavovali v tomto štádiu spracovania strategického dokumentu významný vplyv na integritu európskej sústavy chránených území Natura 2000.

Posúdenie strategického dokumentu nenahrádza posúdenie jednotlivých investičných projektov z neho vyplývajúcich, a preto jednotlivé konkrétne plány a projekty vyplývajúce z predloženého strategického dokumentu bude potrebné dôsledne posudzovať v samostatných konaniach (ako napr. EIA/SEA, DÚR, DSP) a v prípade plánov a projektov, ktoré môžu mať významne negatívny vplyv na územia európskej sústavy chránených území Natura 2000 aj v zmysle platnej legislatívy podľa § 28 zákona č. 543/2002 Z. z., resp. podľa zákona č. 24/2006 Z. z.

Navrhované aktivity v rámci stanovených priorít a opatrení strategického dokumentu odporúčame realizovať tak, aby nedochádzalo k stretom so záujmami ochrany prírody a krajiny.

Upozorňujeme, že podľa § 9 ods. 4 zákona č. 543/2002 Z. z. orgán verejnej správy príslušný na konanie je obsahom záväzného stanoviska orgánu ochrany prírody viazaný.

- *Vyhodnotenie:* stanovisko je kladné, relevantné, vznesené pripomienky sú zapracované do kapitoly VI. „ZÁVERY“, časti 3 „Odporúčania na prepracovanie, dopracovanie, úpravu návrhu strategického dokumentu“.

6.2 Ministerstvo dopravy Slovenskej republiky, Sekcia stratégie dopravy (list č. 24322/2024/SSD/69377 zo dňa 14.08.2024)

V nadväznosti na Váš list č. OU-PO-OSZP3-2024/008377-028 zo dňa 24. 07. 2024 k Správe o hodnotení strategického dokumentu „Spoločný program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí na území udržateľného mestského rozvoja Prešov na obdobie rokov 2023 - 2030 s výhľadom do roku 2035“ (ďalej len „PHSR UMR Prešov 2023 - 2030“) Vám týmto listom v zmysle zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) zasielame stanovisko Ministerstva dopravy Slovenskej republiky (MD SR) za oblasť dopravy.

PHSR UMR Prešov 2023 - 2030 je strednodobý strategický dokument, ktorý usmerňuje ďalší rozvoj územia pre mesto Prešov a obce Haniska, Ľubotice a Záborské.

Správu o hodnotení strategického dokumentu PHSR UMR Prešov 2023 - 2030 berie MD SR na vedomie.

- *Vyhodnotenie: stanovisko je kladné a bez pripomienok.*

6.3 Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Prešove (list č. RÚVZPO/OHŽPaZ/2689/12228/2024 zo dňa 08.08.2024)

Listom zo dňa 25. 07. 2024, ktorý bol orgánu verejného zdravotníctva doručený dňa 31.07.2024, oznámili ste Regionálnemu úradu verejného zdravotníctva so sídlom v Prešove, že obstarávateľ Mesto Prešov, Hlavná 73, 080 01 Prešov doručil správu o hodnotení strategického dokumentu: „Spoločný program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí na území udržateľného mestského rozvoja Prešov na roky 2023 – 2030 s výhľadom do roku 2035“.

Jedná sa o strednodobý strategický dokument, ktorý usmerňuje ďalší rozvoj územia mesta Prešov, obce Haniska, Ľubotice a Záborské v oblastiach udržateľnosti a odolnosti prostredia, v službách pre dôstojný život, strategického rozvoja a dobrého stravovania. Naväzuje na predchádzajúci strategický dokument a je spracovaný vo všeobecnej rovine. Dokument má povahu programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja. Jedná sa o otvorený dokument, ktorý bude pravidelne monitorovaný, hodnotený a aktualizovaný vzhľadom na prebiehajúce zmeny.

Orgán verejného zdravotníctva správu o hodnotení strategického dokumentu „Spoločný program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí na území udržateľného mestského rozvoja Prešov na roky 2023 – 2030 s výhľadom do roku 2035“ berie na vedomie.

- *Vyhodnotenie: stanovisko je kladné a bez pripomienok.*

6.4 Regionálna veterinárna a potravinová správa Prešov (list č. 1862/2024 zo dňa 09.08.2024)

Regionálna veterinárna a potravinová správa Prešov prijala dňa 5.8.2024 Oznámenie o strategickom dokumente „Spoločný program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí na území udržateľného mestského rozvoja Prešov na roky 2023-2030 s výhľadom do roku 2035- zaslanie správy o hodnotení dotknutým orgánom“.

Regionálna veterinárna a potravinová správa Prešov (RVPS) príslušná podľa ustanovení § 8 a § 44, ods. 5 zákona č. 39/2007 Z. z. o veterinárnej starostlivosti v znení neskorších predpisov vydáva toto vyjadrenie

Týmto Vám oznamujeme, že RVPS Prešov berie na vedomie Oznámenie o strategickom dokumente „Spoločný program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí na území udržateľného mestského rozvoja Prešov na roky 2023-2030 s výhľadom do roku 2035- zaslanie správy o hodnotení dotknutým orgánom“, a že v predmetnom

katastrálnom území nie sú dotknuté záujmy RVPS Prešov v zmysle kompetencií podľa ustanovení zákona č. 39/2007 Z. z. o veterinárnej starostlivosti.

Zároveň Vás upozorňujeme na povinnosť požiadať RVPS o záväzný posudok v územnom, stavebnom a kolaudačnom konaní týkajúcom sa chovu zvierat, výroby, spracovania, ošetrovania a skladovania krmív pre spoločenské zvieratá, prípravy, výroby, skladovania a distribúcie medikovaných krmív ako aj ukladania, ďalšieho spracovania a neškodného odstránenia živočíšnych vedľajších produktov v zmysle § 44 zákona 39/2007 Z. z. o veterinárnej starostlivosti.

- *Vyhodnotenie: stanovisko je kladné a bez pripomienok.*

6.5 Dopravný úrad, Letisko M. R. Štefánika, Bratislava (list č. 23867/2024/ROP-002/55836 zo dňa 14.08.2024)

Vášim listom, doručeným na Dopravný úrad dňa 31.07.2024, ste nám podľa ustanovenia § 10 ods. 3 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov doručili Správu o hodnotení strategického dokumentu „Spoločný program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí na území udržateľného mestského rozvoja Prešov na roky 2023 – 2030 s výhľadom do roku 2035“ zverejnenú na stránke <http://www.enviroportal.sk/sk/eia>.

Dopravný úrad, ako dotknutý orgán štátnej správy na úseku civilného letectva v zmysle ustanovenia § 28 ods. 5 písm. d) zákona č. 143/1998 Z. z. o civilnom letectve (*letecký zákon*) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov Vám oznamuje, že so Správou o hodnotení strategického dokumentu „Spoločný program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí na území udržateľného mestského rozvoja Prešov na roky 2023 – 2030 s výhľadom do roku 2035“ súhlasí.

Upozorňujeme Vás, že toto stanovisko je vydané len z hľadiska záujmov civilného letectva.

- *Vyhodnotenie: stanovisko je kladné a bez pripomienok.*

6.6 Obvodný bankský úrad v Košiciach (list č. OBUKE_982-2478/2023 zo dňa 05.08.2024)

Na základe Vášho oznámenia zaslaného listom č. OU-PO-OSZP3-2024/008377-028 z 25.07.2024 Obvodný bankský úrad v Košiciach (ďalej len „úrad“), Vám v predmetnej veci podáva toto stanovisko:

Na území obcí dotknutých strategickým dokumentom „Spoločný program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí na území udržateľného mestského rozvoja Prešov na roky 2023 – 2030 s výhľadom do roku 2035“ sa nachádza chránené ložiskové územie „Prešov – Solivar“ s určeným dobývacím priestorom, ktorým sa zabezpečuje ochrana ložiska kamennej soli proti znemožneniu, alebo sťaženiu jeho dobývania.

Úrad konštatuje, že požiadavky na ochranu nerastného bohatstva nie sú zohľadnené v predmetnej správe o hodnotení strategického dokumentu.

Úrad trvá na zapracovaní požiadaviek ochrany a využívania nerastného bohatstva – výhradných ložísk podľa zákona č. 44/1988 Zb. o ochrane a využití nerastného bohatstva (bankský zákon) v znení neskorších predpisov, v predmetnom strategickom dokumente.

- *Vyhodnotenie: stanovisko je kladné, požiadavka je zapracovaná do kapitoly VI. „ZÁVERY“, časti 3 „Odporúčania na prepracovanie, dopracovanie, úpravu návrhu strategického dokumentu“.*

6.7 Krajský pamiatkový úrad Prešov (list č. Z-PESR-063919/2024 zo dňa 19.08.2024)

Krajský pamiatkový úrad Prešov podľa § 11 odsek 2 písmeno d) zákona č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov (ďalej len „pamiatkový

zákon“) ako vecne a podľa § 9 odsek 5 pamiatkového zákona miestne príslušný správny orgán na úseku ochrany pamiatkového fondu, archeologických nálezov a archeologických nálezísk vydáva toto záväzné stanovisko:

Krajský pamiatkový úrad Prešov (ďalej aj „KPÚ Prešov“ alebo „správny orgán“) podľa § 30 ods. 4 pamiatkového zákona po preskúmaní Správy o hodnotení strategického dokumentu „Spoločný program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí na území udržateľného mestského rozvoja Prešov na roky 2023 – 2030 s výhľadom do roku 2035“ (spracovateľ: Ing. Jozef Bogľarský, PhD., Prešov, 05/2024), doručeného správne mu orgánu listom č. OU-PO-OSZP3-2024/008377-028 dňa 31. 07. 2024 Okresným úradom Prešov, Odbor starostlivosti o životné prostredie, Oddelenie ochrany prírody a vybraných zložiek životného prostredia kraja, Námestie mieru 3, 081 92 Prešov, z hľadiska ochrany pamiatkového fondu, archeologických nálezov a archeologických nálezísk, **s ú h l a s í**

so Správou o hodnotení strategického dokumentu „Spoločný program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí na území udržateľného mestského rozvoja Prešov na roky 2023 – 2030 s výhľadom do roku 2035“ (ďalej len „Prešov 2030“) podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov pri dodržaní týchto podmienok:

- *Pri realizácii projektov/činností a cieľov vyplývajúcich zo strategického dokumentu pre udržateľný rozvoj mesta Prešov a obcí Haniska, Lubotice a Záborské je nevyhnutné rešpektovať pamiatkový fond v riešených územiach a postupovať v súlade s ustanoveniami pamiatkového zákona.*
- *Pri napĺňaní požiadaviek vyplývajúcich zo strategického dokumentu dotýkajúcich sa archeologických nálezov a archeologických nálezísk v riešených územiach, KPÚ Prešov v spolupráci s príslušným stavebným úradom zabezpečuje podmienky ochrany archeologických nálezov a archeologických nálezísk v územnom a stavebnom konaní.*

V súlade s ustanovením § 44a pamiatkového zákona toto záväzné stanovisko po uplynutí troch rokov odo dňa jeho vydania stráca platnosť, ak nedošlo k jeho použitiu na účel, pre ktorý je určené.

Odôvodnenie:

Okresný úrad Prešov, odbor starostlivosti o životné prostredie, Oddelenie ochrany prírody a vybraných zložiek životného prostredia, Námestie mieru 3, 080 01 Prešov, požiadal listom č. OU-PO-OSZP3-2024/008377-028 zo dňa 25. 07. 2024 Krajský pamiatkový úrad Prešov o stanovisko k Správe o hodnotení strategického dokumentu „Spoločný program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí na území udržateľného mestského rozvoja Prešov na obdobie rokov 2023 – 2030 s výhľadom do roku 2035“ (spracovateľ: Ing. Jozef Bogľarský, PhD., 05/2024).

Spoločný program „Prešov 2030“ je strednodobým strategickým dokumentom, ktorý usmerňuje ďalší rozvoj územia udržateľného mestského rozvoja mesta Prešov (ďalej len „UMR Prešov“), predovšetkým v oblasti hospodárskej, sociálnej a environmentálnej v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými v národných strategických dokumentoch a zohľadňuje ciele a priority ustanovené v schválenom PHSR Prešovského samosprávneho kraja. UMR Prešov tvorí jadrové mesto Prešov a obce Haniska, Lubotice a Záborské.

Pri dodržaní podmienky pre zabezpečenie ochrany pamiatkového fondu, archeologických nálezov a archeologických nálezísk, stanovenej v tomto záväznom stanovisku, Krajský pamiatkový úrad Prešov nepožaduje, aby strategický dokument „Spoločný program

hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí na území udržateľného rozvoja Prešov na obdobie rokov 2023 – 2030 s výhľadom do roku 2035“ bol posudzovaný v zmysle zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

- *Vyhodnotenie: stanovisko je kladné, pripomienky sú zapracované do kapitoly VI. „ZÁVERY“, časti 3 „Odporúčania na prepracovanie, dopracovanie, úpravu návrhu strategického dokumentu“.*

6.8 Prešovský samosprávny kraj, Odbor strategického plánovania, Prešov (list č. 03548/2024/DUPaZP-4 zo dňa 07.08.2024)

Dňa 31.07.2024 bola Prešovskému samosprávnemu kraju doručená správa o hodnotení strategického dokumentu „Spoločný program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí na území udržateľného mestského rozvoja Prešov na roky 2023 — 2030 s výhľadom do roku 2035“ (ďalej „PREŠOV 2030“).

Strategický dokument PREŠOV 2030 je strednodobým strategickým dokumentom, ktorý usmerňuje ďalší rozvoj územia udržateľného mestského rozvoja Prešov (UMR Prešov), predovšetkým v oblasti hospodárskej, sociálnej a environmentálnej. UMR Prešov tvorí jadrové mesto Prešov a obce Haniska, Ľubotice a Záborské. UMR Prešov je súčasťou okresu Prešov, prirodzeného regiónu Šariš a Prešovského samosprávneho kraja. Strategický dokument PREŠOV 2030 je spolu s územnoplánovacou dokumentáciou základným a kľúčovým dokumentom pre riadenie samospráv dotknutých obcí.

Prešovský samosprávny kraj v zmysle 12 ods. 1 zákona NR SR č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov ako dotknutý samosprávny kraj dáva k správe o hodnotení strategického dokumentu nasledovné stanovisko:

K predloženej správe o hodnotení strategického dokumentu a jej záverom týkajúcich sa dopadov na životné prostredie nemáme zásadné pripomienky, avšak upozorňujeme na niektoré nepresnosti a nedostatky resp. neplatné hodnotenia uvádzané v správe o hodnotení, a to:

- V kapitole III. Základné údaje o súčasnom stave životného prostredia dotknutého územia chýba bod 2. Informácia vo vzťahu k environmentálne obzvlášť dôležitým oblastiam, akými sú navrhované chránené vtáčie územia, územia európskeho významu, európska sústava chránených území (Natura 2000), chránené vodohospodárske oblasti a pod. v zmysle Prílohy zákona NR SR č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Popis chránených území je včlenený do bodu 111.1. Informácie o súčasnom stave životného prostredia vrátane zdravia a jeho pravdepodobný vývoj, ak sa strategický dokument nebude realizovať.
- Hodnotenie kvality povrchových vôd je neaktuálne a neplatné, tento systém hodnotenia kvality povrchových vôd sa prestal používať po roku 2009 (STN 75 7221 bola zrušená 1.3.2007). Pri kvalite povrchových vôd sa vyhodnocujú ukazovatele nespĺňajúce požiadavky na kvalitu povrchovej vody podľa prílohy č. 1 NV SR č. 269/2010 Z. z. a prílohy č. 1 NV SR č. 167/2015 Z. z. a tiež sa hodnotí chemický stav a ekologický stav vodných útvarov v zmysle zákona o vodách.

- Uvádzané údaje o kvalite povrchových vôd — stav za obdobie 2005-2006 nedáva aktuálny obraz o súčasnom stave a kvalite povrchových vôd. Na www stránke SHMÚ Bratislava sú verejne prístupné hodnotenia za obdobia do r. 2022 vrátane.
- V správe chýba hodnotenie kvality podzemných vôd.
- *Vyhodnotenie: stanovisko je kladné, upozornenia poukazujú na aktuálnosť, resp. absenciu údajov o kvalite vôd.*

6.9 Okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru v Prešove, Oddelenie požiarnej prevencie (list č. ORHZ-PO1-2024/000084-165 zo dňa 01.08.2024)

Okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru v Prešove ako dotknutý orgán podľa § 3 písm. 1 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov po preštudovaní rozsahu hodnotenia návrhu strategického dokumentu „Spoločný program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí na území udržateľného mestského rozvoja Prešov na roky 2023 – 2030 s výhľadom do roku 2035; Mesto Prešov“ z hľadiska ochrany pred požiarimi nepredpokladá vznik negatívnych vplyvov na životné prostredie.

- *Vyhodnotenie: stanovisko je kladné a bez pripomienok.*

6.10 Okresný úrad Prešov, odbor starostlivosti o životné prostredie, Oddelenie ochrany prírody a vybraných zložiek životného prostredia (list č. OU-PO-OSZP3-2024/055509-002 zo dňa 06.08.2024)

Okresný úrad Prešov, odbor starostlivosti o životné prostredie, oddelenie ochrany prírody a vybraných zložiek životného prostredia (ďalej len „okresný úrad“), ako vecne a miestne príslušný orgán štátnej správy podľa § 5 ods. 1 zákona č. 525/2003 Z. z. o štátnej správe starostlivosti o životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a § 3 ods. 1 písm. e) zákona č. 180/2013 Z. z. o organizácii miestnej štátnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov a ako príslušný orgán ochrany prírody a krajiny, podľa § 68 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ochrane prírody a krajiny“) dáva na základe obstarávateľa: Mesto Prešov, Hlavná 73, 080 01 Prešov, doručenej okresnému úradu dňa 31. 07.2024, podľa § 9 ods. 1 písm. w) zákona o ochrane prírody nasledovné záväzné stanovisko:

Spoločný program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí na území udržateľného mestského rozvoja Prešov na obdobie 2023 – 2030 (ďalej len „PREŠOV 2030“) s výhľadom do roku 2035 je strednodobým strategickým dokumentom, ktorý usmerňuje ďalší rozvoj územia udržateľného mestského rozvoja Prešov (ďalej len „UMR Prešov“), predovšetkým v oblasti hospodárskej, sociálnej a environmentálnej. UMR Prešov tvorí jadrové mesto Prešov a obce Haniska, Ľubotice a Záborské. Stratégia smart rozvoja UMR Prešov je zameraná na dosiahnutie vysokej kvality života prostredníctvom realizácie inovácií a zmien. Smart rozvoj je založený na troch pilieroch – smart prostredí (využívanie zdrojov), smart ekonomike a smart spoločnosti (komunity). Spoločným záujmom v rámci UMR Prešov je napríklad aj sanácia aktívnych zosuvných území, ktoré sú lokalizované v relatívne husto osídlenej časti územia tvoriacej hranicu mesta Prešov a obce Ľubotice. Hlavnými princípmi rozvoja územia je udržateľný územný rozvoj založený na ochrane, efektívnom a ekologickom využívaní zdrojov územia, uplatňovanie smart konceptu, participácia a súdržnosť. Témy stratégie sú usporiadané do 3 priorít rozvoja (PRIORITA 1 - UDRŽATEĽNÉ A ODOLNÉ PROSTREDIE, PRIORITA 2 - SLUŽBY PRE DÔSTOJNÝ ŽIVOT, PRIORITA 3 - STRATEGICKÝ ROZVOJ A

DOBRÉ SPRAVOVANIE) UMR Prešov, ktoré sú rozpracované do 6 strategických a 15 špecifických cieľov.

Hlavný cieľ: Vytvoriť podmienky pre všestranný rozvoj územia, využitie dostupných vnútorných a vonkajších potenciálov a zdrojov na zlepšenie kvality života v území a napĺňanie potrieb jeho obyvateľov a návštevníkov. Strategický cieľ 1.1: Podporiť dekarbonizáciu, udržateľnosť dopravnej infraštruktúry a energetiky Špecifický cieľ 1.1.1: Vybudovať udržateľný model multimodálnej a ekologickej mobility Špecifický cieľ 1.1.2: Nastaviť systém energeticky efektívneho rozvoja Strategický cieľ 1.2: Zlepšiť stav životného prostredia Špecifický cieľ 1.2.1: Nastaviť koncepčný prístup k ochrane prírody a krajiny, prevencii rizík a adaptácii na nepriaznivé zmeny klímy Špecifický cieľ 1.2.2: Skvalitniť a zefektívniť systém nakladania s odpadom Strategický cieľ 2.1: Zabezpečiť kvalitné vzdelávanie pre potreby trhu práce Špecifický cieľ 2.1.1: Zlepšiť kvalitu a podmienky pre predprimárne a primárne vzdelávanie Špecifický cieľ 2.1.2: Uľahčiť prístup na trh práce všetkým skupinám obyvateľov Strategický cieľ 2.2: Zabezpečiť dostupnú infraštruktúru, kvalitu služieb a podmienky pre vyššiu kvalitu života Špecifický cieľ 2.2.1: Zabezpečiť dostupnosť kvalitných a integrovaných sociálnych a zdravotných služieb pre všetkých Špecifický cieľ 2.2.2: Vytvoriť podmienky pre zdravý životný štýl Špecifický cieľ 2.2.3: Zvýšiť bezpečnosť obyvateľov Strategický cieľ 3.1: Zlepšiť systém strategického plánovania, riadenia a spolupráce Špecifický cieľ 3.1.1: Vybudovať analytické, strategické, projektové a administratívne kapacity Špecifický cieľ 3.1.2: Podporovať digitálnu transformáciu vo všetkých oblastiach Špecifický cieľ 3.1.3: Podporovať medzisektorové partnerstvá Strategický cieľ 3.2: Využiť potenciál územia pre ekonomický rozvoj Špecifický cieľ 3.2.1: Rozvíjať inovačný potenciál územia, podporovať vedu, výskum a všetky typy inovácií Špecifický cieľ 3.2.2: Rozvíjať potenciál pre kultúrny a kreatívny priemysel Špecifický cieľ 3.2.3: Rozvíjať potenciál územia vďaka komplexnej podpore podnikania.

Priority a ciele definované v strategickom dokumente sú v súlade s existujúcou územnoplánovacou dokumentáciou mesta Prešov a obcí tvoriacich UMR Prešov, ako aj v súlade s cieľmi nadradených dokumentov. Dotknuté územie je zaradené podľa zákona o ochrane prírody a krajiny s prvým stupňom ochrany, t.j. jedná sa o územie, ktorému sa neposkytuje osobitná ochrana, v k.ú. Haniska sa nachádza Územie európskeho významu Dolný tok Torysy. Projektové zámery nezasahujú do predmetného územia európskeho významu SKUEV4007.

Na základe posúdenia predmetnej žiadosti a predloženej dokumentácie k navrhovaným investičným zámerom z hľadiska záujmov ochrany prírody nemáme pripomienky. Upozorňujeme na skutočnosť, že týmto záväzným stanoviskom nie sú dotknuté ostatné ustanovenia zákona o ochrane prírody a krajiny a rovnako toto záväzné stanovisko nenahrádza vyjadrenia, súhlasy alebo rozhodnutia potrebné podľa iných právnych predpisov. Orgán verejnej správy príslušný na konanie podľa § 9 ods.1 zákona o ochrane prírody a krajiny je jeho obsahom viazaný (§ 9 ods. 4 zákona o ochrane prírody a krajiny).

- *Vyhodnotenie: stanovisko je kladné a bez pripomienok.*

6.11 Okresný úrad Prešov, odbor starostlivosti o životné prostredie, Oddelenie ochrany prírody a vybraných zložiek životného prostredia (list č. OU-PO-OSZP3-2024/055211-002 zo dňa 11.09.2024)

Podaním zo dňa 25. 07. 2024 ste požiadali tunajší úrad, ktorý je podľa ust. § 23 ods. 1 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len zákon) dotknutým orgánom, o zaujatie stanoviska

k správe o hodnotení strategického dokumentu „Spoločný program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí na území udržateľného mestského rozvoja Prešov na roky 2023 – 2030 s výhľadom do roku 2035“ od obstarávateľa: Mesto Prešov, Hlavná 73, 080 01 Prešov.

Hlavný cieľ stratégie „PREŠOV 2030“ je vytvoriť podmienky pre všestranný rozvoj územia, využitie dostupných vnútorných a vonkajších potenciálov a zdrojov na zlepšenie kvality života v území a napĺňanie potrieb jeho obyvateľov a návštevníkov. Za účelom dosiahnutia vízie a hlavného cieľa boli definované 3 prioritné oblasti rozvoja, konkrétne:

- PRIORITA 1 - UDRŽATEĽNÉ A ODOLNÉ PROSTREDIE Podporiť dekarbonizáciu, udržateľnosť dopravnej infraštruktúry a energetiky, Zlepšiť stav životného prostredia
- PRIORITA 2 - SLUŽBY PRE DÔSTOJNÝ ŽIVOT Zabezpečiť kvalitné vzdelávanie pre potreby trhu práce, Zabezpečiť dostupnú infraštruktúru, kvalitu služieb a podmienky pre vyššiu kvalitu života
- PRIORITA 3 - STRATEGICKÝ ROZVOJ A DOBRÉ SPRÁVOVANIE Zlepšiť systém strategického plánovania, riadenia a spolupráce, Využiť potenciál územia pre ekonomický rozvoj.

Okresný úrad Prešov, odbor starostlivosti o životné prostredie, oddelenie ochrany prírody a vybraných zložiek životného prostredia, ako príslušný orgán štátnej vodnej správy podľa ustanovenia § 58 písm. c) zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon), v znení neskorších predpisov (ďalej len „vodný zákon“), dáva podľa ustanovenia § 73 ods. 19 vodného zákona, k správe o hodnotení strategického dokumentu „Spoločný program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí na území udržateľného mestského rozvoja Prešov na roky 2023 – 2030 s výhľadom do roku 2035“, nasledujúce stanovisko:

z hľadiska ochrany vodných pomerov a hospodárenia s vodami k správe o hodnotení strategického dokumentu „Spoločný program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí na území udržateľného mestského rozvoja Prešov na roky 2023 – 2030 s výhľadom do roku 2035“, nemáme pripomienky.

- *Vyhodnotenie: stanovisko je kladné a bez pripomienok.*

6.12 Okresný úrad Prešov, odbor starostlivosti o životné prostredie, Oddelenie ochrany prírody a vybraných zložiek životného prostredia (list č. OU-PO-OSZP3-2024/057286-02 zo dňa 15.08.2024)

Okresný úrad Prešov, odbor starostlivosti o životné prostredie, oddelenie ochrany prírody a vybraných zložiek životného prostredia (ďalej len „okresný úrad“), ako vecne a miestne príslušný orgán štátnej správy podľa § 5 ods. 1 zákona č. 525/2003 Z. z. o štátnej správe starostlivosti o životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a § 3 ods. 1 písm. e) zákona č. 180/2013 Z. z. o organizácii miestnej štátnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov a ako príslušný orgán ochrany ovzdušia, podľa § 44 ods. 1 písm. l) č. 2 zákona č. 146/2023 Z. z. o ochrane ovzdušia a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ochrane ovzdušia“), dáva na základe zaslania správy o hodnotení dotknutým orgánom „Spoločný program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obcí na území udržateľného mestského rozvoja Prešov na roky 2023 - 2030 s výhľadom do roku 2035“, doručenej okresnému úradu dňa 31. 07. 2024, v zmysle § 25 ods. 2 písm. e) zákona o ochrane ovzdušia nasledovné vyjadrenie:

Spoločný program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja na území udržateľného mestského rozvoja Prešov na obdobie rokov 2023 - 2030 s výhľadom do roku 2035, je strednodobý strategický dokument, spracovaný v súlade so zákonom č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja pre jadrové mesto Prešov a obce Haniska, Ľubotice a Záborské.

Jeho časť 1.3.6. KVALITA OVZDUŠIA uvádza nasledovné:

Správa o kvalite ovzdušia v Slovenskej republike za rok 2021 ako dominantný zdroj znečisťovania ovzdušia v Prešovskom kraji identifikovala vykurovanie domácností. V roku 2018 došlo na monitorovacej stanici SHMÚ v meste Prešov, kde je hlavným zdrojom znečistenia cestná doprava, k prekročeniu limitnej hodnoty pre priemernú ročnú koncentráciu N02. V roku 2019 a ani v roku 2020 už nebola prekročená žiadna monitorovaná hodnota, avšak porovnanie meraní v roku 2021 poukazuje na relatívne vysokú mieru znečistenia prostredia podľa merania na ulici A. G. Svobodu, ktorá je dopravnou tepnou súčasťou najväčšieho prešovského sídliska. Namerané hodnoty znečistenia sú dokonca vyššie než v Bratislave (Trnavské mýto).

Mesto Prešov je od roku 2016 signatárom Dohovoru primátorov a starostov pre klímu a energetiku. Závazky signatárov dohovoru súvisia s rámcom EU v oblasti klimatickej a energetickej politiky - Rámec politik v oblasti klímy a energetiky na obdobie rokov 2020 až 2030 a Stratégia EU pre adaptáciu na zmenu klímy pre signatárov prístupujúcich po roku 2015. Mesto Prešov, ako aj ostatní signatári dohovoru, sa zaviazalo prijať integrovaný prístup k zmierňovaniu dopadov a adaptácii na klimatické zmeny. Mesto Prešov má spracovaný Akčný plán energetickeho rozvoja mesta Prešov s cieľom znížiť emisie CO₂ o najmenej 40 % do roku 2030 a zvýšiť odolnosť voči zmene klímy. Zámerom mesta je pokračovať v systematickej realizácii konkrétnych opatrení dlhodobého charakteru, ktoré zabezpečia environmentálne, sociálne a ekonomicky stabilné prostredie a vybudovanie udržateľného, atraktívnejšieho, odolnejšieho a energeticky efektívnejšieho územia. Mesto Prešov, ale aj obce tvoriace územie udržateľného mestského rozvoja Prešov, sa v oblasti životného prostredia usilujú o elimináciu zásahov ohrozujúcich a poškodzujúcich životné prostredie a krajinu, vrátane zvýšenia energetickej efektívnosti verejných budov. Jadrové mesto Prešov v súčasnosti vlastní a spravuje 142 objektov, ktoré sú spotrebiteľmi energie aj zdrojmi emisií. Obce tvoriace územie udržateľného mestského rozvoja Prešov si uvedomujú nepriaznivú situáciu v oblasti produkcie skleníkových plynov a dopad vo väzbe na klimatické zmeny. Hoci podľa výsledkov sčítania obyvateľstva v roku 2021 je podiel tuhých palív na vykurovaní bytov a domov v Prešovskom kraji nadpriemerne vysoký, v rámci územia udržateľného mestského rozvoja Prešov je dominantným zdrojom vykurovania plyn.

Mesto Prešov má ambície realizovať aktivity, súvisiace s elimináciou produkcie CO₂ v oblasti energetiky. Ako hlavné potreby boli identifikované: • optimalizácia spotreby energie za účelom zníženia energetickej náročnosti a zlepšenia energetickej účinnosti, • efektívne využívanie energie a zníženie nákladov na energie, • trvalé znižovanie energetickej náročnosti prevádzok budov, • optimalizácia nákladov na prevádzku energetickej zariadení pri minimalizácii ich porúch a odstávok, • podpora efektívneho energetickeho plánovania a systematickej podpory opatrení v oblasti úspor energie a zvyšovanie podielu obnoviteľných zdrojov energie, • inteligentné energetické systémy a siete, • priebežné a kontinuálne sledovanie, monitorovanie a vyhodnocovanie chodu celého energetickeho hospodárstva v reálnom čase, • vytvorenie systému riadenia spotreby energie objektov vo vlastníctve samosprávy.

V záujme naplnenia vyššie uvedených potrieb bude potrebné integrované územné investície v programovom období 2021 - 2027 cielene zamerať predovšetkým na zlepšovanie energetickej hospodárnosti verejných budov, obnovu verejných budov a podporu využívania OZE vrátane zariadení, ktoré sú súčasťou systému zásobovania energiou verejných budov. Zámerom investícií bude podpora energetickej efektívnosti, znižovania emisií skleníkových plynov a podpora využívania energie z obnoviteľných zdrojov, vrátane kritérií udržateľnosti.

V katastrálnom území obce Ľubotice, mimo jej zastavaného územia, vyplynula na základe výsledkov geologického prieskumu a pri zhodnotení majetkoprávných pomerov lokálnych pozemkov, možnosť využitia geotermálnej energie. Nakoľko výroba elektrickej energie z geotermálnej energie zatiaľ na Slovensku nemá zastúpenie, prínosom, okrem samotnej energie, bude aj ukázkový pilotný projekt. Tým sa zvýši podiel obnoviteľných zdrojov energie (OZE) v slovenskom energetickom mixe, ako aj investície do tejto oblasti energetiky. Geotermálna energia predstavuje environmentálne nezávadný, stabilný, dlhodobo udržateľný a v rámci výroby tepla ekonomicky výhodný obnoviteľný zdroj energie.

Projekt uvažuje s realizáciou celkovo šiestich prieskumných geotermálnych vrtov. Ročná produkcia elektrickej energie sa bude pohybovať na úrovni viac ako 43-tisíc megawatthodín. Vyrobená elektrina bude predstavovať objem zodpovedajúci ročnej spotrebe približne 20-tisíc domácností. Zostatkové teplo z procesu môže slúžiť na vykurovanie viac ako 6 000 domácností.

Ušetrené emisie pri výrobe elektriny z geotermálnych zdrojov pri Prešove predstavujú v desaťročnom horizonte takmer 200-tisíc ton oxidu uhličitého oproti produkcii energií zo zemného plynu a až 340-tisíc ton v porovnaní s výrobou z uhlia.

Mesto Prešov sa od roku 2018 snaží systematicky venovať problematike reagovania na dopady zmeny klímy na svojom území, vypracovalo strategický rámec pre adaptáciu aj mitigáciu pod názvom Základná stratégia adaptácie na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy na území mesta Prešov. Zámerom bolo, aby celý proces bol realistický, komplexný, štruktúrovaný a nie fragmentovaný a jednorazový. Obsahom dokumentu sú tri hlavné komponenty: hodnotenie zraniteľnosti územia mesta Prešov (spracovanie klimatologického posúdenia hlavných súčasných a očakávaných dopadov zmeny klímy, identifikácia, zber, spracovanie a vizuálne zobrazenie, resp. naratívny popis indikátorov zraniteľnosti), adaptačná politika a rámcový adaptačný plán (prehľad možných adaptačných opatrení).

Problematike klimatických zmien a znižovania emisií skleníkových plynov sa venuje aj obec Haniska, má spracovaný východiskový strategický dokument - Nízkouhlíková stratégia obce Haniska.

Najväčší podiel na produkcii emisií CO₂ v obci majú obytné budovy - bytové a rodinné domy. Nízkouhlíková stratégia sa preto zameriava na intervencie a hľadanie úspor predovšetkým v tejto oblasti, hoci to nie je v priamej kompetencii obce. Prioritou je zlepšenie energetickej efektívnosti budov prevažne prostredníctvom výmeny neefektívnych zdrojov tepla. Ďalšou oblasťou, na ktorú sa stratégia úspor zameriava, je sektor verejného osvetlenia. Hoci ide o oblasť, kde sa rozsah úspor emisií CO₂ pohybuje na úrovni iba 1 %, navrhované opatrenia sú podporované, a to predovšetkým z hľadiska ďalších funkcií a vlastností verejného osvetlenia. Znižovanie energetickej náročnosti je plánované aj pre sektor budov v majetku alebo správe obce, ktoré by mali prejsť komplexnou renováciou stavebného a technického charakteru, vrátane zavedenia energetického manažmentu.

Stanovený cieľ obce Haniska znížiť emisie skleníkových plynov do roku 2031 o 40 % oproti roku 2015, predpokladá zníženie emisií skleníkových plynov z referenčnej hodnoty (rok 2015) 762 t CO₂/rok na hodnotu približne 457 t CO₂/rok, teda o cca 305 t CO₂/rok.

Akčný plán PREŠOV 2030 predstavuje vykonávaciu časť k Spoločnému programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja na území udržateľného mestského rozvoja Prešov na obdobie rokov 2023 - 2030 s výhľadom do roku 2035 - k strednodobému strategickému dokumentu, ktorý stanovuje komplexnú rozvojovú stratégiu do roku 2030. Stratégia stanovuje víziu a ciele rozvoja územia do roku 2030 a zároveň navrhuje intervencie (rozvojové aktivity / projekty) za účelom dosiahnutia hlavného cieľa rozvojovej stratégie. Intervencie boli identifikované mestom Prešov, obcami územia udržateľného mestského rozvoja (Haniska, Ľubotice, Záborské), ako aj ďalšími subjektmi, už počas prípravy stratégie. Akčný plán „PREŠOV 2030“ • tvorí samostatnú prílohu Spoločného programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja na území udržateľného mestského rozvoja Prešov; • je súborom Akčného plánu mesta Prešov a Akčných plánov obcí Haniska, Ľubotice a Záborské; • spracovaný je podľa prioritných rozvojových oblastí, strategických a špecifických cieľov; • zostavený je na obdobie troch rokov n+2 (n = 2023); • zahŕňa návrh konkrétnych rozvojových aktivít / projektov - pridanou hodnotou je ich previazanosť (tzv. integrované územné investície); • reflektuje na aktuálnu situáciu v pripravenosti rozvojových aktivít / projektov; • rozvojové aktivity / projekty uvedené v akčnom pláne majú uvedeného nositeľa, indikatívny rozpočet, stav pripravenosti, merateľné ukazovatele a predpokladané zdroje financovania (vrátane financovania z Programu Slovensko); • je flexibilným a živým dokumentom - jeho napĺňanie bude pravidelne monitorované a vyhodnocované, priebežne budú dopĺňané a aktualizované projektové zámery a projekty podľa stavu pripravenosti a realizovateľnosti; • je zostavený v súlade s rozpočtom mesta Prešov a obcí Haniska, Ľubotice a Záborské. Akčný plán PREŠOV 2030 poskytuje prehľad plánovaných rozvojových aktivít / projektov na obdobie rokov n+2 (2023 - 2025), ktoré sú zosumarizované do tabuliek, rozdelených podľa prioritných oblastí rozvoja. Akčný plán „PREŠOV 2030“ bude priebežne monitorovaný (1x ročne) a aktualizovaný (minimálne 1x po uplynutí obdobia n+2). V záujme územia udržateľného mestského rozvoja (UMR Prešov) je trvalo udržateľný rozvoj spoločného územia a vytváranie funkčných väzieb medzi jadrovým mestom Prešov a jeho bezprostredným zázemím, ako aj budovanie jednotlivých funkcií a vzťahov s okolitými mestskými oblasťami a sídlami.

Podľa § 1 ods. 1) zákona o ochrane ovzdušia, cieľom ochrany ovzdušia je dosiahnuť a udržať takú kvalitu ovzdušia, ktorá nemá výrazne negatívny vplyv na zdravie ľudí a nepredstavuje riziko pre životné prostredie a ekosystémy. Súčasne podľa § 3 ods. 1) zákona o ochrane ovzdušia je cieľom v kvalite ovzdušia udržať kvalitu ovzdušia v miestach, kde je dobrá kvalita ovzdušia a zlepšiť kvalitu ovzdušia v ostatných prípadoch.

Zákon o ochrane ovzdušia § 20 definuje malé, stredné a veľké zdroje znečisťovania ovzdušia a taktiež osobitné činnosti, ktoré sú vykonávané samostatne a prejavujú sa prašnosťou, zápachom, dymom, alebo sa z nich môžu uvoľňovať emisie znečisťujúcich látok.

Ku „Spoločnému programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obcí na území udržateľného mestského rozvoja Prešov na roky 2023 — 2030 s výhľadom do roku

2035” a ku „Akčnému plánu PREŠOV 2030”, ktorý predstavuje jeho vykonávaciu časť, nemáme v zmysle zákona o ochrane ovzdušia žiadne pripomienky.

UPOZORNENIE:

- 1.) Funkčná plocha nových obytných bytových domov musí akceptovať dodržanie odstupových vzdialeností od už jestvujúcich zdrojov znečisťovania ovzdušia podľa Prílohy č. 10 Vyhlášky MŽP SR č. 248/2023 Z. z. o požiadavkách na stacionárne zdroje znečisťovania ovzdušia o umiestňovaní zdrojov znečisťovania ovzdušia (ďalej len vyhláška).
- 2.) Nové zdroje znečisťovania ovzdušia je nutné umiestňovať tak, aby boli dodržané kritéria umiestňovania stacionárnych zdrojov znečisťovania ovzdušia podľa § 37 vyhlášky, vrátane dodržania odporúčaných odstupových vzdialeností podľa Prílohy č. 10 vyhlášky vzhľadom na existujúci obytný charakter lokality s minimalizáciou vplyvov na citlivé receptory, vrátane zohľadnenia geomorfologického členenia, meteorologických podmienok, berúc do úvahy existujúce kultúrne a prírodné pamiatky a inak chránené objekty a zóny.
- 3.) Je potrebné posúdiť budúcu dopravnú infraštruktúru tak, aby bola relevantne eliminovaná kumulácia emisií skleníkových plynov z dopravy v nadväznosti na znižovanie emisií skleníkových plynov v zmysle nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 517/2014 zo 16. apríla 2014 o fluórovaných skleníkových plynách.

Vyjadrenie nie je rozhodnutím v správnom konaní a nenahrádza povolenie ani súhlas orgánu štátnej správy ochrany ovzdušia, vydávané podľa zákona o ochrane ovzdušia.

Toto vyjadrenie orgánu štátnej správy ochrany ovzdušia, sa podľa ustanovenia § 25 ods.2) písm. e) zákona o ochrane ovzdušia považuje za záväzné stanovisko.

Obsah záväzného stanoviska je podľa § 25 ods. 3 zákona o ochrane ovzdušia pre správny orgán v konaní podľa osobitného predpisu záväzný.

- Vyhodnotenie: stanovisko je kladné a bez pripomienok.

6.13 Obec Malý Šariš (list č. MS-2024/257-OCU-001 zo dňa 27.08.2024)

Obec Malý Šariš v prílohe zasiela Oznámenie o zverejnení správy o hodnotení strategického dokumentu „Spoločný program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí na území udržateľného mestského rozvoja Prešov na roky 2023-2030 s výhľadom do roku 2035”, ktoré bolo zverejnené na úradnej tabuli a webovom sídle obce Malý Šariš v období od 06.08.2024 do 27.08.2024.

- Vyhodnotenie: stanovisko je oznámením o zverejnení SoH na webovom sídle obce..

Odporúčania vyplývajúce zo stanovísk zainteresovaných orgánov štátnej správy sú zapracované do kapitoly VI. „ZÁVERY“, časti 3 „Odporúčania na prepracovanie, dopracovanie, úpravu návrhu strategického dokumentu“ tohto záverečného stanoviska pre navrhovaný strategický dokument.

Na stanoviská doručené po uplynutí lehôt uvedených v odsekoch 1 a 2 podľa § 12 zákona o posudzovaní vplyvov sa nebude prihliadať.

7. Verejné prerokovanie a jeho závery

Verejné prerokovanie správy o hodnotení sa uskutočnilo dňa 14.08.2024 o 19⁰⁰ hod. v priestoroch Wave - CNK, Námestie Kráľovnej pokoja 3, Prešov. Termín a miesto konania

verejného prerokovania obstarávateľ strategického dokumentu PHRSR UMR Prešov zverejnil podľa § 11 ods. 4 zákona o posudzovaní vplyvov:

- na webovom sídle www.enviroportal.sk
(<https://www.enviroportal.sk/eia/detail/spolocnv-program-hospodarskeho-socialneho-rozvoja-obci-na-uzemi-udrzat>),
- www.prešov.sk
(<https://www.presov.sk/presov-2030.html>, <https://egov.presov.sk/>).

V súlade so zákonom NR SR č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov, § 11 ods. 1 — 7, mesto Prešov, ako jadrové mesto územia udržateľného mestského rozvoja Prešov, v súčinnosti s dotknutými obcami zabezpečili:

- Zverejnenie návrhu strategického dokumentu a správy o hodnotení strategického dokumentu, vrátane oznamu, kde a kedy možno do správy o hodnotení strategického dokumentu a návrhu strategického dokumentu nahliadnuť, robiť z nich výpisy, odpisy alebo na vlastné náklady zhotoviť kópie,
- zverejnenie oznamu o verejnom prerokovaní návrhu strategického dokumentu a správy o hodnotení strategického dokumentu, vrátane spoločného verejného prerokovania, ktoré sa uskutočnilo dňa 14.08.2024 vo Wave - CNK v Prešove,
- vyhotovenie záznamu o verejnom prerokovaní návrhu strategického dokumentu a správy o hodnotení strategického dokumentu.

VEREJNÉ PREROKOVANIE - PROGRAM:

1. Privítanie účastníkov a úvod do obsahu verejného prerokovania
2. Prezentácia návrhu strategického dokumentu PREŠOV 2030
3. Prezentácia Správy o hodnotení strategického dokumentu
4. Diskusia
5. Záver

Ad 1. Privítanie účastníkov a úvod do obsahu verejného prerokovania

Verejné prerokovanie bolo realizované formou verejnej diskusie, ktorú moderoval Marián Hudák, Východné pobrežie, n.o. Privítal účastníkov verejného prerokovania, oboznámil prítomných s programom, stručne prezentoval význam strategického dokumentu pre samosprávu a prezentoval účastníkom zvolenú formu verejného prerokovania, vrátane možností aktívneho zapojenia sa verejnosti do:

- verejnej diskusie položením písomnej otázky,
- do pripomienkového konania návrhu strategického dokumentu a správy o hodnotení strategického dokumentu na pripravenom formulári.

Predmetné dokumenty boli k dispozícii účastníkom verejného prerokovania aj v tlačenej podobe.

Ad 2. Prezentácia návrhu strategického dokumentu PREŠOV 2030

Magdaléna Artimová - vedúca Útvary analýz a stratégií MsÚ v Prešove stručne prezentovala:

- legislatívne východiská pre spracovanie strategického dokumentu,
- význam strategického dokumentu udržateľného mestského rozvoja vo vzťahu k získavaniu finančných zdrojov na rozvoj územia, vrátane tzv. doplnkových EÚ zdrojov (stratégia plní aj úlohu integrovanej územnej stratégie - základného strategického nástroja pre zabezpečenie integrovaného územného rozvoja podporovaného nástrojmi územnej implementácie fondov EÚ),

- harmonogram prípravy strategického dokumentu, vrátane zapájania verejnosti do jeho tvorby, hlavný cieľ stratégie a prioritné rozvojové oblasti,
- Akčný plán Prešov 2030 - zoznam strategických rozvojových projektov a projektov v najvyššom štádiu pripravenosti na obdobie troch rokov (živý dokument, ktorý sa bude priebežne vyhodnocovať a aktualizovať).

Následne postupne predstavila všetky strategické priority z hľadiska plánovaných intervencií (aktivít, projektov). Predstavovanie priorít bolo priebežne dopĺňané o bližšiu špecifikáciu konkrétnych návrhov plánovaných projektov (vrátane vizualizácie projektov), ktoré detailne priblížil František Olša, primátor mesta Prešov. Prítomných oboznámil so štádiom pripravenosti projektov, predpokladanou finančnou náročnosťou, možnosťami finančného krytia a prínosom pre rozvoj územia. Patrik Panda - hlavný architekt mesta prezentoval prepojenie strategického dokumentu na územný plán a súlad, resp. dopad plánovaných priorít na rozvoj územia.

Ad 3. Prezentácia Správy o hodnotení strategického dokumentu

Účastníkom verejného prerokovania bola prezentovaná aj správa o hodnotení strategického dokumentu s možnosťou pripomienkovať ju v termíne do 23.08.2024. Do stanoveného termínu bolo doručených celkom 17 pripomienok, ktoré sa však nevzťahujú k správe o hodnotení strategického dokumentu. Ide o pripomienky, ktoré je možné z globálneho hľadiska kategorizovať ako pripomienky a námety na doplnenie Akčného plánu PREŠOV 2030.

Ad 4. Diskusia

V rámci diskusie boli zodpovedané otázky prítomných, ktoré boli zamerané na konkrétne projekty (skatepark, cyklotrasy, verejná osobná doprava, zimný štadión, plaváreň, revitalizácia zelene a iné.), obdobie realizácie a možnosť dopĺňania projektov do Akčného plánu Prešov 2030. Skutočnosť, že akčný plán je živým dokumentom, ktorý sa bude priebežne aktualizovať a je ho možné dopĺňať využili viacerí občania, ktorí zaslali námety konkrétnych riešení a projektov. Tieto budú predmetom posudzovania a prípadného zapracovania do aktualizovaného Akčného plánu PREŠOV 2030, verzie 1.2.

Ad 5. Záver

Napriek tomu, že termín spoločného prerokovania Správy o hodnotení strategického dokumentu s názvom „Spoločný program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí na území udržateľného mestského rozvoja Prešov na obdobie rokov 2023 - 2030 s výhľadom do roku 2035 (PREŠOV 2030)" bol stanovený na základe spoločnej dohody na 14.08.2024, dodatočne bola vznesená požiadavka aj na individuálne prerokovanie priamo v obciach. Uvedenej požiadavke bolo vyhovené a samostatné prerokovania boli zrealizované aj v obciach Ľubotice (12.8.2024), Záborské (19.8.2024) a Haniska (20.8.2024). Z prerokovaní vzišli pripomienky/podnety, ktoré sa nevzťahovali k Správe o hodnotení strategického dokumentu, išlo skôr o podnety a návrhy na doplnenie vykonávacej časti strategického dokumentu - Akčného plánu PREŠOV 2030. Tieto budú predmetom posudzovania a v prípade relevantnosti aj zapracovania do aktualizovaného Akčného plánu PREŠOV 2030, verzie 1.2.

Priebeh verejného prerokovania bol zaznamenaný v zázname z verejného prerokovania dňa 26.08.2024 a spolu s prezenčnou listinou sú súčasťou spisovej dokumentácie z procesu posudzovania vplyvov.

Priebeh verejného prerokovania bol zaznamenaný v zázname z verejného prerokovania dňa 26.08.2024 a spolu s prezenčnou listinou sú súčasťou spisovej dokumentácie z procesu posudzovania vplyvov.

Podľa záznamu z verejného prerokovania bol priebeh verejného prerokovania informatívny bez konfrontačných postojov k návrhu strategického dokumentu a predloženej správe o hodnotení vplyvov.

IV. Celkové hodnotenie vplyvov strategického dokumentu

Hodnotenie vplyvov sa zameriava na identifikáciu a posúdenie miery predpokladaných významných vplyvov (pozitívnych / negatívnych) na jednotlivé zložky životného prostredia a na zdravie obyvateľov UMR Prešov, ktoré sú relevantné z hľadiska charakteru strategického dokumentu.

Realizácia návrhov PHRSR UMR Prešov môže potenciálne predstavovať vplyvy na jednotlivé zložky životného prostredia a zdravia obyvateľstva v riešenom území. Hodnotenie týchto vplyvov sa zameriava na ich identifikáciu a posúdenie ich intenzity. V rámci hodnotenia sa berú do úvahy vplyvy, ktoré sú relevantné z hľadiska povahy strategického dokumentu.

Vzhľadom na všeobecný charakter SD sa môže na úrovni intervencií (aktivít / projektov) prejavovať variantný vývoj. Ich realizácia ovplyvní spôsob vykonávania koncepcie aj jej vplyvy na životné prostredie a verejné zdravie.

Predmetom posúdenia vplyvov PHRSR UMR Prešov sú prioritné oblasti rozvoja územia udržateľného mestského rozvoja Prešov sú rozpracované na úroveň strategických a špecifických cieľov. Každému špecifickému cieľu je priradený zoznam operácií - hlavných smerov intervencií na ich naplnenie.

Požiadavky na vstupy

Niektoré navrhované zámery a opatrenia PHRSR UMR Prešov budú vyžadovať dočasný alebo aj trvalý záber pôdy, a to i v rámci zastavaného územia, poľnohospodárskeho pôdneho fondu, lesného pôdneho fondu, bez záberu plochy prvkov územného systému ekologickej stability.

Navrhované projekty, aktivity a opatrenia uvedené v PHRSR UMR Prešov budú mať aj ďalšie požiadavky na vstupy (napr. na suroviny, energetické zdroje a pracovné sily). Vzhľadom na nízku mieru ich konkretizácie však nie je možné veľkosť týchto vstupov špecifikovať.

Posudzovaný dokument neobsahuje žiadne údaje o nárokoch na priestor, záber poľnohospodárskej alebo inej plochy, na stavebný alebo iný materiál, na energie, pracovné sily a podobne.

Údaje o výstupoch

Vzhľadom na štruktúru navrhovaných opatrení v posudzovanom PHRSR UMR Prešov možno oprávnenne predpokladať prevahu pozitívnych výstupov, ktoré vytvoria lepšie podmienky pre ďalší rozvoj územia, posilnia dopravnú infraštruktúru, zlepšia súčasný dopravný systém, znížia rôzne riziká a v konečnom dôsledku posilnia trend vývoja a zavádzania nových, šetrnejších a efektívnejších technológií. Prinesú tak úspory v energetických a materiálových zdrojoch.

Realizáciou navrhovaných opatrení, ktoré si budú vyžadovať intenzívnu stavebnú činnosť (napr. dobudovanie alebo rekonštrukcia dopravných komunikácií, výstavba zariadení environmentálnej infraštruktúry a pod.) môže dôjsť aj k lokálnemu znečisteniu životného prostredia (napr. znečistenie ovzdušia, produkcie odpadových vôd, zvýšenie hlukovej záťaže, terénne úpravy, zmeny vo využívaní krajiny) či už počas ich výstavby alebo prevádzky.

Vzhľadom na nízku mieru konkretizácie projektov uvedených v posudzovanom dokumente, nie je možné tieto výstupy podrobnejšie špecifikovať.

Údaje o priamych, nepriamych, synergických a kumulatívnych vplyvoch na životné prostredie a zdravie obyvateľov

Keďže PHRSR UMR Prešov ako celok sleduje ciele zamerané na znižovanie negatívnych vplyvov na životné prostredie a zdravie obyvateľov, zlepšenie stavu životného prostredia v území, posilňovanie ochrany prírody a biodiverzity, znižovanie množstva CO₂ v ovzduší vytvorením udržateľného modelu rozvoja dopravnej infraštruktúry a energetiky, zlepšenie dopravnej situácie, zabezpečenie dostupnosti služieb, podmienky pre zdravý životný štýl, využiť vysoký potenciál územia pre rozvoj cestovného ruchu možno oprávnenne konštatovať, že pozitívne priame, nepriame, synergické a kumulatívne vplyvy výrazne prevyšujú nad potenciálne negatívnymi. Predpokladané vplyvy a ich miera sa však v tejto etape nedajú presnejšie určiť. Každá navrhovaná činnosť, ktorá podlieha zákonu č. 24/2004 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie, sa bude posudzovať samostatne v súlade s týmto zákonom.

Predpokladá sa, že lokálne môže dôjsť aj k dočasným alebo trvalým negatívnym vplyvom na faunu, flóru a biodiverzitu (napr. pri zvýšení fragmentácie biotopov alebo vytvorením bariérových efektov), verejné zdravie, pôdu, vodu, ovzdušie, horninové prostredie. Navrhované aktivity môžu spôsobiť negatívne vizuálne vplyvy na obraz krajiny, zmenu využívania krajiny, prípadne môžu zvýšiť počet obyvateľov vystavených nadmernému hluku z dopravy.

Vzhľadom na charakter navrhovaných opatrení sa však predpokladá, že realizovaním PHRSR UMR Prešov dôjde predovšetkým k významným pozitívnym vplyvom na kvalitu života a zdravotný stav obyvateľov, a to najmä dobudovaním dopravnej infraštruktúry a infraštruktúry životného prostredia i transferom nových technológií.

Zvlášť potrebné bude priebežné hodnotenie potenciálnych kumulatívnych vplyvov, ktoré by mohli nastať pri časovo alebo priestorovo nevhodnej implementácii opatrení. Rovnako aj vyvolané vplyvy, ktoré sa môžu v špecifických prípadoch pri tom prejaviť.

Údaje o priamych a nepriamych vplyvoch na životné prostredie:

Vzhľadom na povahu a ciele strategického dokumentu sú očakávané primárne pozitívne priame aj nepriame vplyvy na životné prostredie, ako aj na kvalitu života obyvateľov vymedzeného územia. V dokumente sú formulované strategické ciele a intervencie na dosiahnutie cieľov, ktoré sú prioritne alebo sekundárne zamerané na zlepšenie kvality životného prostredia.

Postupná realizácia intervencií na dosiahnutie cieľov, navrhovaných v strategickom dokumente, s využitím integrovaných nástrojov (integrované územné investície a integrované projekty/riešenia) podporí dosiahnutie pozitívnych vplyvov na životné prostredie. Koncipované sú tak, aby bola zabezpečená ich vzájomná synergia a komplementarita.

Aktuálne platná legislatíva na úseku ochrany jednotlivých zložiek životného prostredia, ako aj povoloovací systém, ktorý zahŕňa posudzovanie vplyvov jednotlivých investičných zámerov na životné prostredie, prispievajú k zabezpečeniu minimalizácie negatívnych vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie. Navrhnuté intervencie budú do územia včlenené tak, aby došlo k uspokojeniu záujmov a potrieb spoločnosti na jednej strane a súčasne nebola narušená ekologická stabilita krajiny. Konkrétne vplyvy na životné prostredie, vzhľadom na všeobecný charakter dokumentu, nie je možné v tejto fáze spracovania kvantifikovať. Jednotlivé environmentálne dosahy budú podrobne opísané v každom zámere investičnej akcie a príslušnej technickej dokumentácii a správe o hodnotení strategického dokumentu.

Niektoré konkrétne intervencie (investičné zámery/projekty) zahrnuté v strategickom dokumente môžu podliehať samostatnému posudzovaniu, v zmysle Zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie. V takomto prípade, v procese posudzovania, budú navrhnuté opatrenia na elimináciu, resp. minimalizáciu negatívnych vplyvov na životné prostredie. Pri realizácii takýchto investičných zámerov sa bude dohliadať na dôslednú realizáciu navrhnutých opatrení.

Vplyvy na obyvateľstvo a jeho zdravotný stav

Strategický dokument nemá priamy vplyv na zdravie obyvateľov, ale vytvára predpoklady pre zvýšenie kvality ich života. Aktivity podporujúce zlepšenie kvality života obyvateľov sú zahrnuté tak vo vízii, ako aj v prioritách a strategických cieľoch, osobitne v prioritách a strategických cieľoch zameraných a zlepšovanie kvality všetkých zložiek životného prostredia, cieľoch a projektoch na zvýšenie ekonomickej výkonnosti územia a následne zlepšenie socioekonomickej situácie všetkých skupín obyvateľstva a v oblasti zlepšovania verejných služieb poskytovania sociálnych služieb, s dôrazom na udržateľnosť a kvalitu poskytovaných služieb.

V rámci jednotlivých priorit sú strategické ciele definované s dôrazom na zlepšovanie kvality života obyvateľov nielen zlepšovaním kvality životného prostredia, ale aj služieb obyvateľom priamo spojených s podporou ich zdravia, a to podporou rozvoja relevantnej infraštruktúry a poskytovaním kvalitných verejných služieb v oblasti poskytovania sociálnych služieb.

Pri hodnotení strategického dokumentu nie je možné podchytiť všetky negatívne vplyvy na životné prostredie, a to hlavne preto, lebo PHRSR UMR Prešov je metodicky spracovaný do úrovne indikatívnych aktivít / projektov, ktorými sa majú naplňať a dosahovať vytýčené strategické ciele a postupne dotvárať dlhodobú základnú stratégiu – vízia rozvoja UMR Prešov a hlavný cieľ PHRSR UMR Prešov.

V. Celkové hodnotenie vplyvov strategického dokumentu na navrhované chránené vtáčie územia, územia európskeho významu alebo európsku sústavu chránených území (NATURA 2000)

V strategickom dokumente nie je uvedená žiadna aktivita ani žiadne navrhované opatrenie, ktoré by malo byť realizované na území Natura 2000. Avšak na základe vykonaného posudzovania vplyvov na životné prostredie možno konštatovať, že pri realizácii projektov, pre ktoré strategický dokument vytvára rámec, môžu vzniknúť situácie, kedy sa navrhovaná činnosť dostane do kontaktu s územím chráneným podľa osobitných predpisov, vrátane území Natura 2000.

Strategický dokument „PREŠOV 2030“ sa v rámci svojich priorit a cieľov zameriava na ochranu prírodného dedičstva a prevenciu pred jeho degradáciou. Navrhované intervencie budú realizované v zmysle platnej legislatívy SR v oblasti ochrany prírody a krajiny, budú rešpektované jednotlivé stupne ochrany v riešenom a dotknutom území. Strategický dokument má všeobecný charakter, bez konkrétneho spôsobu realizácie aktivít, preto nie je reálne špecifikovať riziká súvisiace s jeho realizáciou na chránené územia. Jednotlivé intervencie - investičné projektové zámery budú podliehať samostatnému posudzovaniu vplyvov na životné prostredie v zmysle platnej legislatívy. Navrhované intervencie predpokladajú využívanie takých postupov, ktoré umožnia využívanie prírodných daností krajiny za predpokladu rešpektovania ich ochrany a kultivácie.

Na území udržateľného mestského rozvoja Prešov v rámci plánovaných aktivít / projektov sa nenachádzajú žiadne chránené územia ustanovené podľa zákona NR SR č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov alebo sú súčasťou sústavy chránených

území NATURA 2000. Na dotknutom území platí prvý a druhý stupeň ochrany podľa zákona č. 543/2002 Z. z.

V rámci širších vzťahov do územia zasahuje, resp. sa v jeho blízkosti nachádza:

- Dolný tok Torysy (SKUEV4007) – zasahuje do k. ú. Haniska
- Solivarsko-švábske dúbavy (SKUEV4005) – sa nachádza v blízkosti obce Záborské
- Slanské vrchy (SKCHVU025) – sa nachádza južne od predmetného územia.

Pri realizácii konkrétnych projektov súvisiacich s realizáciou strategického dokumentu bude nevyhnutné bez výnimky akceptovať požiadavky vyplývajúce zo všeobecne záväzných právnych predpisov v oblasti ochrany prírody a krajiny, najmä zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny a súvisiacich predpisov a zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene a doplnení zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) v znení neskorších predpisov.

V štádiu projektovej prípravy týchto projektov bude preto potrebné tieto predložiť na vyjadrenie miestne príslušnej ŠOP SR, v prípade potreby modifikovať varianty a presne vyhodnotiť jednotlivé zábery biotopov a druhov národného a európskeho významu.

Hlavným cieľom sústavy území NATURA 2000 je zachovanie prírodného dedičstva a ochrany najviac ohrozených druhov voľne rastúcich rastlín, voľne žijúcich živočíchov a prírodných biotopov, ktoré sú významné nielen pre príslušný členský štát, ale najmä pre EÚ ako celok. NATURA 2000 má zabezpečiť priaznivý stav populácií vybraných druhov živočíchov a rastlín a priaznivý stav biotopov, čo však vôbec nevyklučuje hospodárske aktivity v územiach, ktoré tento priaznivý stav nenarušujú.

VI. Závery

1. Výsledok procesu posudzovania (odporúčanie, neodporúčanie)

Na základe výsledkov procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie strategického dokumentu „Spoločný program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí na území udržateľného mestského Prešov na obdobie rokov 2023 – 2030 s výhľadom do roku 2035 (PREŠOV 2030)“ podľa ustanovení zákona o posudzovaní vplyvov, pri ktorom sa zväzil stav využitia územia a únosnosť prírodného prostredia, význam očakávaných vplyvov na životné prostredie, chránené územia a zdravie obyvateľstva, z hľadiska ich pravdepodobnosti, kumulatívnych vplyvov, ich rozsahu a trvania, so zameraním najmä na súlad s ostatnými strategickými dokumentmi na národnej, regionálnej a lokálnej úrovni, úroveň spracovania oznámenia o strategickom dokumente, stanovisk k oznámeniu, určený rozsah hodnotenia, úroveň spracovania správy o hodnotení, samotného návrhu strategického dokumentu PHRSR UMR Prešov, po zohľadnení doručených stanovísk, výsledku verejného prerokovania a konzultácií, záverov odborného posudku a za súčasného stavu poznania

s a o d p o r ú č a

schválenie strategického dokumentu „Spoločný program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí na území udržateľného mestského Prešov na obdobie rokov 2023 – 2030 s výhľadom do roku 2035 (PREŠOV 2030)“ za dodržania odporúčaní na prepracovanie, dopracovanie a úpravu návrhu strategického dokumentu uvedených v kapitole VI. „Závery“, časti 3 „Odporúčania na prepracovanie, dopracovanie, úpravu návrhu strategického dokumentu“ a naplnenia požiadaviek na monitoring stanovených v časti 5 „Návrh monitoringu“ tohto záverečného stanoviska.

2. Odporúčaný variant

Návrh strategického dokumentu PHRSR UMR Prešov je vypracovaný v jednom variantnom riešení, ktoré je environmentálne prijateľné za podmienky dodržania odporúčaní na prepracovanie, dopracovanie a úpravu návrhu strategického dokumentu uvedených v kapitole VI. „ZÁVERY“, časti 3 „Odporúčania na prepracovanie, dopracovanie, úpravu návrhu strategického dokumentu“ a naplnenia požiadaviek na monitoring stanovených v časti 5 „Návrh monitoringu“ tohto záverečného stanoviska.

Odporúčame strategický dokument PHRSR UMR Prešov prijať vo variante, ktorý bol predmetom posudzovania z hľadiska vplyvov na životné prostredie.

3. Odporúčania na prepracovanie, dopracovanie, úpravu návrhu strategického dokumentu

Správa o hodnotení strategického dokumentu PHRSR UMR Prešov v kapitole V. Navrhované opatrenia na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie a zdravie prezentuje súbor opatrení.

Z vykonaného vyhodnotenia vplyvov opatrení, špecifických cieľov a prioritných oblastí vyplýva, že nebol identifikovaný žiadny významný negatívny vplyv na jednotlivé zložky a faktory životného prostredia, vrátane lokalít sústavy Natura 2000, a na verejné zdravie vyplývajúce z vykonania SD. Naopak bol zistený rad pozitívnych vplyvov, ktoré by budúca realizácia mala priniesť.

Opatrenia na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie a zdravie pri príprave koncepcie

PHRSR UMR Prešov ako taký prináša množstvo opatrení, ktoré sú priamo zamerané na zlepšenie stavu životného prostredia a priamo alebo sprostredkované aj na zlepšenie verejného zdravia. Ide napríklad o nasledujúce potenciálne pozitívne vplyvy opatrení:

- realizovať posudzovanie vplyvov na životné prostredie v súlade so zákonom č. 24/2006 Z. z. tak, aby bola zabezpečená technická a technologická optimalizácia, vhodná lokalizácia, výber najlepších
- dostupných technológií, ako aj vyváženosť environmentálnych, sociálnych i ekonomických aspektov, a to aj v prípadoch, kde to príslušný zákon nevyžaduje
- brať do úvahy vplyv navrhovaných opatrení nielen na udržateľný regionálny rozvoj územia UMR Prešov, ale aj ďalšie časti Slovenska vrátane cezhraničných vplyvov na okolité krajiny
- sledovať nielen sociálny a ekonomický prínos aktivity a jej finančnú realizovateľnosť, ale aj mieru ohrozenia životného prostredia i hodnotu vyvolaných environmentálnych vplyvov a opatrení na ich elimináciu
- sledovať vyváženosť environmentálnych, sociálnych a ekonomických vplyvov na lokálnej i regionálnej úrovni s prihliadnutím na cezhraničné vplyvy
- sledovať možnosť dodržiavania štandardných platných technických, technologických, organizačných a bezpečnostných predpisov súvisiacich s navrhovanou aktivitou
- podporiť vzdelávanie v témach, ako je trvalo udržateľné využívanie zdrojov energie, modely trvalo udržateľnej výroby a spotreby, zdravie, zodpovedné občianstvo a pod.
- spolupracovať s rezortom zdravotníctva pri realizácii preventívnych opatrení na zlepšenie kvality ovzdušia i zvýšenie odolnosti populácie tak, aby sa znižovala chorobnosť na respiračné choroby

- podporovať využívanie obnoviteľných zdrojov energie, zmeniť (tam, kde je to efektívne) palivovú základňu energetických zdrojov na výrobu tepla a teplej vody v prospech využívania obnoviteľných zdrojov energie
- podporovať súlad medzi ochranou prírody a krajiny, ochranou pred povodňami a ochranou vôd cez integrovaný manažment krajiny
- spolupracovať s obcami pri starostlivosti o chránené územia, po metodickej i organizačnej stránke im pomáhať pri vyhlasovaní obecných chránených území
- vytvárať podmienky pre dosiahnutie rovnováhy medzi individuálnou a hromadnou dopravou
- pri jednotlivých realizačných projektoch brať zvýšený ohľad na najzraniteľnejších účastníkov dopravy, spolupracovať s obcami pri riešení dopravných problémov na lokálnej i regionálnej úrovni
- vytvárať podmienky pre zlepšenie ekonomických a environmentálnych výkonov rôznych druhov dopravy, v prípade potreby sa podieľať na realizácii opatrení vedúcich k optimalizácii toku cestujúcich a tovarov
- vytvárať podmienky pre zapojenie obcí do výmeny skúseností a osvedčených postupov pri riešení problémov životného prostredia a udržateľného rozvoja
- spolupracovať pri zavádzaní integrovaného environmentálneho riadenia
- podieľať sa na zlepšení informovanosti obyvateľstva o znečistení životného prostredia a nepriaznivých vplyvoch na zdravie
- podporovať inovácie, vedúce k zníženiu intenzity negatívnych vplyvov na životné prostredie, k účinnejšiemu a zodpovednejšiemu využívaniu prírodných zdrojov.

Opatrenia na predchádzanie, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu potenciálne negatívnych vplyvov zistených pri vykonávaní PHRSR UMR Prešov

Základným opatrením na predchádzanie, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu negatívnych vplyvov zistených pri realizácii intervencií (aktivít / projektov) bude pravidelná kontrola (monitoring) realizácie vykonávania PHRSR UMR Prešov.

V prípade zistenia závažných negatívnych vplyvov na životné prostredie alebo verejné zdravie počas realizácie PHRSR UMR Prešov bude predkladateľ povinný zabezpečiť prijatie opatrení na odvrátenie alebo zmiernenie takýchto vplyvov a informovať o tom príslušný úrad, teda Mesto Prešov, dotknuté orgány a súčasne rozhodnúť o adekvátnej zmene PHRSR UMR Prešov. Opatrenia môžu byť rôzneho charakteru, od zvýšenia dohľadu pri výbere podporovaných opatrení po uložení nápravných opatrení, až po prípadné zastavenie aktivity.

Opatrenia navrhované na základe vznesených pripomienok k SoH

- Konečné znenie strategického dokumentu PHRSR UMR PREŠOV sa odporúča podstatne nemeniť.
- Odstrániť formálne nedostatky v strategickom dokumente, najmä v názvoch východiskových a súvisiacich strategických a koncepčných dokumentov.
- Doplniť územia európskeho významu: Solivarsko-švábske dúbavy (SKUEV4005), Dolný tok Torysy (SKUEV4007), Lúky pod Hradiskom (SKUEV4097), Lúky pod Dubníkom (SKUEV4101). Z toho do vymedzeného priestoru zasahujú územia európskeho významu Solivarsko-švábske dúbavy (SKUEV4005) a Dolný tok Torysy (SKUEV4007).
- Doplniť v SD kapitolu Územný systém ekologickej stability a uviesť jednotlivé prvky ÚSES.

- V podkapitole Výskyt invázných druhov rozlíšiť invázne druhy v zmysle vyhlášky č. 450/2019 Z. z. Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky, ktorou sa ustanovujú podmienky a spôsoby odstraňovania invázných nepôvodných druhov, ktoré sa správajú invázne a nie sú vo vyhláske uvedené. Nepôvodné druhy, ktoré sa správajú invázne a nie sú uvedené vo vyhláske sú: turanec kanadský, ježatec laločnatý, slnečnica hľúznatá, netýkavka malokvetá, lupina mnoholistá a agát biely.
- Do SD zapracovať požiadavky ochrany a využívania nerastného bohatstva – výhradných ložísk podľa zákona č. 44/1988 Zb. o ochrane a využití nerastného bohatstva (banský zákon) v znení neskorších predpisov.
- Pri realizácii projektov/činností a cieľov vyplývajúcich zo strategického dokumentu pre udržateľný rozvoj mesta Prešov a obcí Haniska, Ľubotice a Záborské je nevyhnutné rešpektovať pamiatkový fond v riešených územiach a postupovať v súlade s ustanoveniami pamiatkového zákona.
- Pri napĺňaní požiadaviek vyplývajúcich zo strategického dokumentu dotýkajúcich sa archeologických nálezov a archeologických nálezísk v riešených územiach, KPÚ Prešov v spolupráci s príslušným stavebným úradom zabezpečuje podmienky ochrany archeologických nálezov a archeologických nálezísk v územnom a stavebnom konaní.
- Navrhnuť všetky dopravné projekty v súlade s príslušnými normami STN a technickými predpismi.
- Rešpektovať pri návrhu a realizácii strategických cieľov plochu verejného záujmu pre vrtuľníky vrtuľníkovej záchranej zdravotnej služby v areáli Fakultnej nemocnice s poliklinikou J. A. Reimana Prešov, prekážkove roviny a plochy Osobitného letiska Prešov a plánovaného heliportu v areáli Fakultnej nemocnice s poliklinikou J. A. Reimana Prešov.

Na základe celkových výsledkov procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie strategického dokumentu „Spoločný program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí na území udržateľného mestského Prešov na obdobie rokov 2023 – 2030 s výhľadom do roku 2035 (PREŠOV 2030)“, pripomienok a stanovísk vznesených počas procesu posudzovania, verejného prerokovania strategického dokumentu, odborného posudku a na základe správy o hodnotení strategického dokumentu nie je nutné posudzovaný strategický dokument zásadne prepracovať, odporúčania sa týkajú formálnych úprav, resp. doplnenie textu strategického dokumentu, ktoré nie sú takého rozsahu, aby mali zásadný vplyv na rozsah a výsledok hodnotenia a je ich možné považovať za také nedostatky, ktoré po zapracovaní do PHRSR UMR Prešov neovplyvnia jej navrhované riešenie.

Pri príprave intervencií (aktivít / projektov) je potrebné dodržať požiadavky všeobecne záväzných právnych predpisov v oblasti ochrany a tvorby životného prostredia vrátane zdravia obyvateľov, ktoré budú platné v čase ich prípravy a realizácie, vrátane všeobecne záväzných právnych predpisov v oblasti posudzovania vplyvov na životné prostredie.

4. Odôvodnenie záverečného stanoviska z posúdenia strategického dokumentu

Záverečné stanovisko bolo vypracované podľa § 14 a prílohy č. 6 zákona o posudzovaní vplyvov v súčinnosti s Regionálnym úradom verejného zdravotníctva so sídlom v Prešove na základe celkového výsledku procesu posudzovania vplyvov predmetného strategického dokumentu na životné prostredie, pri ktorom sa zväžil stav využitia územia a únosnosť prírodného prostredia, význam očakávaných vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie, chránené územia a zdravie obyvateľstva z hľadiska ich pravdepodobnosti, rozsahu

a trvania so zameraním najmä na súlad s ostatnými strategickými dokumentmi na národnej, regionálnej a lokálnej úrovni. Podkladom pre posúdenie strategického dokumentu bola úroveň spracovania oznámenia o strategickom dokumente, stanoviská k oznámeniu, určený rozsah hodnotenia, úroveň spracovania správy o hodnotení, samotného návrhu strategického dokumentu, po zohľadnení doručených stanovísk, výsledku verejného prerokovania a konzultácií, záverov odborného posudku a za súčasného stavu poznania.

Pri hodnotení podkladov a vypracovaní tohto záverečného stanoviska sa postupovalo podľa ustanovení zákona o posudzovaní vplyvov a pri odporúčaní návrhu strategického dokumentu sa brali do úvahy environmentálne, sociálne a hospodárske vplyvy na národnej, regionálnej a lokálnej úrovni, ako aj environmentálne vplyvy na zložky životného prostredia a vplyvy na zdravie.

V rámci posudzovania vplyvov na životné prostredie sa nepreukázali negatívne vplyvy na životné prostredie, ktoré by mohli ohroziť prijatie strategického dokumentu. Je možné však predpokladať, že realizáciou konkrétnych intervencií (aktivít / projektov) môže dôjsť k stretu záujmov s ochranou prírody. Konkrétne aktivity vyplývajúce z implementácie PHRSR UMR Prešov budú podliehať samostatnému posudzovaniu v zmysle zákona o posudzovaní vplyvov, v procese ktorého budú navrhnuté opatrenia na elimináciu, resp. minimalizáciu negatívnych vplyvov na životné prostredie.

Predložená správa o hodnotení strategického dokumentu PHRSR UMR Prešov v dostatočnej miere primerane ku charakteru strategického dokumentu identifikuje a popisuje predpokladané vplyvy na životné prostredie vo vzťahu k jednotlivým špecifickým cieľom.

K správe o hodnotení predmetného strategického dokumentu bolo doručených 13 stanovísk dotknutých orgánov štátnej správy, ktoré odporučili navrhovanú činnosť buď bez pripomienok alebo za dodržania odporúčaní, ktoré boli premietnuté do kapitoly VI. ZÁVERY, časti 3 „Odporúčania na prepracovanie, dopracovanie, úpravu návrhu strategického dokumentu”.

Opodstatnené pripomienky boli zapracované do odporúčaní na prepracovanie, dopracovanie a úpravu návrhu strategického dokumentu. Jednotlivé intervencie (aktivity / projekty), u ktorých sa očakáva vplyv na jednotlivé zložky životného prostredia, vrátane zdravia, budú v prípade naplnenia parametrov prahových hodnôt podliehať hodnoteniu podľa zákona o posudzovaní vplyvov a povoľovaciemu procesu podľa príslušnej platnej legislatívy. Záverečné stanovisko je vypracované podľa prílohy č. 6 zákona o posudzovaní vplyvov, na základe odborného posudku podľa § 13 zákona a na základe výsledkov procesu posudzovania, zohľadňuje požiadavky uvedené v stanovisku k správe o hodnotení, odborného posudku a verejného prerokovania súvisiaceho s posudzovaním podľa zákona o posudzovaní vplyvov.

5. Návrh monitoringu

Podľa § 16 ods. 1 zákona o posudzovaní vplyvov obstarávateľ a rezortný orgán sú povinní zabezpečiť sledovanie a vyhodnocovanie vplyvov schváleného strategického dokumentu na životné prostredie, prípadne použiť na tento účel existujúci monitoring, aby sa predišlo zdvojojovaniu monitorovania.

Podľa § 16 ods. 2 zákona o posudzovaní vplyvov spočíva sledovanie a vyhodnocovanie vplyvov navrhovaného strategického dokumentu na životné prostredie v:

- a) systematickom sledovaní a vyhodnocovaní jeho vplyvov,
- b) vyhodnocovaní jeho účinnosti,
- c) zabezpečení odborného porovnania predpokladaných vplyvov uvedených v správe o hodnotení so skutočným stavom.

Podľa § 16 ods. 3 zákona o posudzovaní vplyvov, ak obstarávateľ zistí, že skutočné vplyvy strategického dokumentu na životné prostredie posudzovaného podľa zákona o posudzovaní vplyvov sú horšie, ako sa predpokladalo v správe o hodnotení strategického dokumentu, je povinný zabezpečiť opatrenia na ich zmiernenie a zároveň zabezpečiť zmenu, doplnenie, prípadne prepracovanie strategického dokumentu.

Ciele PHRSR UMR Prešov sa definujú a následne kvantifikujú v procese programovania prostredníctvom sústavy fyzických a finančných ukazovateľov. Pre účely monitorovania vplyvov na životné prostredie je možné tento systém použiť najmä na:

- zabezpečenie zberu štatistických a finančných údajov o realizácii projektov;
- sledovanie monitorovacích ukazovateľov environmentálnych efektov na úrovni jednotlivých opatrení a priorít PHRSR UMR Prešov;
- agregáciu výsledkov monitorovania za účelom vyhodnocovania efektov a efektivity projektov, jednotlivých prioritných osí a Programu ako celku.

Hlavným cieľom monitorovania PHRSR UMR Prešov na roky 2023 až 2030 je pravidelné sledovanie realizácie cieľov, deklarovaných v strategickom dokumente s využitím sústavy merateľných ukazovateľov k jednotlivým špecifickým cieľom a sústavy realizovaných aktivít. Je potrebné, aby sa tak dialo na báze priebežného porovnania jednotlivých dosiahnutých výsledkov a finančných nákladov pri plnení jednotlivých opatrení.

Pravidelné monitorovanie a hodnotenie progresu v napĺňaní PHRSR UMR Prešov bude vykonávané Úradom Prešovského samosprávneho kraja v zmysle zákona o podpore regionálneho rozvoja. Monitorovanie bude zabezpečované každoročne k 31.12. príslušného kalendárneho roka.

UMR Prešov má za úlohu príslušnému samosprávnemu kraju do 31. mája každoročne zasielať Správu o plnení cieľov a priorít svojho PHRSR a o zabezpečovaní ich súladu s územnoplánovacou dokumentáciou v zmysle písm. b) § 12 zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov. Následne každoročne do 30. júna samosprávny kraj spracuje Správu o hodnotení PHRSR samosprávneho kraja.

6. Vyhlásenie sumarizujúce, ako boli začlenené úvahy o environmentálnych aspektoch do strategického dokumentu, ako bola zohľadnená správa o hodnotení strategického dokumentu, ako boli zohľadnené stanoviská verejnosti k správe o hodnotení strategického dokumentu, výsledky uskutočnených konzultácií, dôvody výberu schváleného strategického dokumentu v porovnaní s inými prijateľnými variantmi a informácia o opatreniach, o ktorých sa rozhodlo v súvislosti s monitoringom

Celkovo je možné konštatovať, že environmentálne aspekty boli začlenené do strategického dokumentu v plnej miere a vyčerpávajúco zohľadnené aj v správe o hodnotení. Aktivity vyplývajúce z implementácie strategického dokumentu dávajú predpoklad na realizáciu projektov, ktoré budú vo veľkej miere podrobené posudzovaniu vplyvov činností na životné prostredie.

Správa o hodnotení strategického dokumentu PHRSR UMR Prešov je spracovaná podľa prílohy č. 4 zákona o posudzovaní vplyvov, dostatočne podrobne a objektívne, primerane dostupným informáciám, a to i vzhľadom na rozsiahly charakter posudzovaného strategického dokumentu zhodnotila súčasný stav životného prostredia v posudzovanom území, definovala problémové oblasti z hľadiska životného prostredia ako aj možné vplyvy strategického dokumentu na životné prostredie a zdravie obyvateľstva.

Strategický dokument PHRSR UMR Prešov bol na základe určeného rozsahu hodnotenia vypracovaný v jednom variante, ktorý je modifikovaný na územie UMR Prešov. Obsahom strategického dokumentu sú aj navrhnuté opatrenia, ktoré je potrebné realizovať pre dosiahnutie stanovených cieľov. Z priebehu vykonaného hodnotenia strategického dokumentu a jeho záverov, PHRSR UMR Prešov jednoznačne vyplynula opodstatnenosť realizovať PHRSR UMR Prešov v hodnotenom variante. Celkovo je možné konštatovať, že environmentálne aspekty boli zohľadnené v správe o hodnotení a v procese posudzovania strategického dokumentu. Opatrenia sú primerané požiadavkám pre zachovanie optimálnej úrovne kvality životného prostredia. Je spracovaný v súlade s územno-plánovacou dokumentáciou vyššieho územného celku Prešovského kraja a je kompatibilný s ostatnými čiastkovými koncepciami kraja, ako aj spracovanými rozvojovými dokumentmi obcí Haninska, Ľubotice, Záborské a miesta Prešov.

V rámci celého procesu posudzovania vplyvov (SEA) nevyužil možnosť konzultácie žiadny z orgánov štátnej správy a verejnosti, ktorý mohol mať záujem na prijatí predmetného strategického dokumentu, záujem neprejavila žiadna z dotknutých obcí, ani zainteresovaná verejnosť (MVO) aj napriek tomu, že príslušný orgán OU PO, OSZP3 vytváral podľa § 63 zákona o posudzovaní vplyvov priestor pre vykonanie konzultácie.

Opatrenia navrhované v rámci prerokovania správy o hodnotení sú uvedené v kapitole VI. „ZÁVERY“, časti 3 „Odporúčania na prepracovanie, dopracovanie, úpravu návrhu strategického dokumentu“ tohto záverečného stanoviska. Návrh monitoringu, ktorý je uvedený v kapitole VI. „ZÁVERY“, časti 5 „Návrh monitoringu“ vychádza zo súčasného stavu územia a jeho účelom je sledovanie jednotlivých zložiek ŽP v dotknutom území UMR Prešov v súvislosti so špecifickými cieľmi a intervenciami (aktivitami / projektami) v strategickom dokumente.

7. Informácia pre schvaľujúci orgán o zainteresovanej verejnosti pri posudzovaní vplyvov strategických dokumentov

Dotknutá verejnosť podľa § 6a zákona č. 24/2006 Z. z. je verejnosť, ktorá má záujem alebo môže mať záujem o prípravu strategických dokumentov pred ich schválením. Medzi zainteresovanú verejnosť patrí fyzická osoba (§ 6 ods. 2 písm. a) zákona č. 24/2006 Z. z.), právnická osoba (§ 6 ods. 2 písm. b) zákona č. 24/2006 Z. z.), občianska iniciatíva (§ 6 ods. 2 písm. c) a § 6 ods. 3 zákona č. 24/2006 Z. z.).

Dotknutá verejnosť pri posudzovaní vplyvov strategických dokumentov má právo zúčastniť sa prípravy a posudzovania vplyvov strategického dokumentu, a to až do schválenia strategického dokumentu, vrátane práva podať písomné stanovisko podľa § 6 ods. 6, § 8 ods. 8, § 12 ods. 2 č. 24/2006 Z. z., účasti na konzultáciách a verejnom prerokovaní strategického dokumentu.

Právo podať písomné stanovisko podľa § 6 ods. 6 a § 8 ods. 8, § 12 ods. 2, ktoré je uvedené v ods. 5 zákona, má v SR celá verejnosť v najširšom slova zmysle. V rámci posudzovania SD „Spoločný program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí na území udržateľného mestského Prešov na obdobie rokov 2023 – 2030 s výhľadom do roku 2035 (PREŠOV 2030)“ neboli príslušnému orgánu doručené písomné stanoviská verejnosti.

VII. Potvrdenie správnosti údajov

1. Spracovatelia záverečného stanoviska

Okresný úrad Prešov
odbor starostlivosti o životné prostredie
Oddelenie ochrany prírody a vybraných zložiek životného prostredia
Námestie mieru 3, 081 92 Prešov
Ing. Zuzana Michniewiczová

v súčinnosti s

Regionálnym úradom verejného zdravotníctva so sídlom v Prešove
Mgr. Jozef Varga MPH
regionálny hygienik
Jána Hollého 5902/5
080 01 Prešov

2. Potvrdenie správnosti údajov podpisom oprávneného zástupcu príslušného orgánu, pečiatka

Okresný úrad Prešov
odbor starostlivosti o životné prostredie
Oddelenie ochrany prírody a vybraných zložiek životného prostredia
Námestie mieru 3, 080 01 Prešov
PaedDr. Miroslav Benko PhD., MBA, LL.M. – vedúci odboru

3. Miesto a dátum vydania záverečného stanoviska

Prešov, 12.11.2024